Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯ СИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1928 ЙИЛ 11 ДЕКАБРДАН ЧИҚА БОШЛАГАН ● № 5 (6895). ● 6 январь, 1979 йил ШАНБА ● Баҳоси 2 тийин.

Суратда: Тошкент тикув ишлаб чиқариш бирлашмасининг комсомол ёшлар бригадаси чеварлари Шоҳида Аҳмедова, Маҳсума Умарова, Дилбар Рихсиева, Ольга Чижикова, Насиба Азимова. Улар смена топшириқларини мунтазам ошириб бажаришмоқда.

А. Тўраев фотоси.

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ МИЛЛАТЛАР СОВЕТИГА ЎЗБЕКИСТОН ССРДАН САЙЛОВ ЎТКАЗУВЧИ САЙЛОВ КОМИССИЯСИДА

5 январда Тошкентда ўнинчи чақириқ СССР Олий Совети Миллатлар Советига Ўзбекистон ССРдан сайлов ўтказувчи сайлов комиссиясининг биринчи мажлиси бўлиб ўтди. Комиссия раиси «Главташкентстрой»га қарашли 11-бинокорлик тресты комплекс бригадасининг бошлиғи, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Х. Қорабоев мажлисни очиб билдирилган юксак ишонч учун комиссия аъзолари номидан меҳнаткашлар коллективларига ва жамоат ташкилотларига миннатдорчилик билдирди.

Сайлов комиссияси республикада СССР Олий Советига сайловга тайёргарлик юзасидан қилинаётган ишлар билан боғлиқ масалаларни, округ комиссияларининг состави ва ишни ташкил этиш тўғрисидаги, сайлов комиссияларини алоқа воситалари билан таъминлаш тўғрисидаги, сайловга доир адабиётларни нашр этиш ва етказиб бериш тўғрисидаги масалаларни қараб чиқди. Бу ҳақда Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг секретари Ҳ. М. Пўлатова, сайлов комиссиясининг секретари В. В. Окунский, Ўзбекистон ССР Алоқа министри Т. М. Тўхтаев ва Ўзбекистон ССР, нашриёт полиграфия ва китоб савдоси Давлат комитетининг Раиси З. И. Есенбоев ахборот бердилар. Мажлис кун тартибидаги масалаларни муҳокама қилишда сайлов комиссияси раисининг ўринбосари Ш. Н. Маҳмудова, комиссия аъзоларидан А. Отамуродов, У. Ҳасанова сўзга чиқдилар.

Комиссия мажлисида бутун мамлакатда бўлгани сингари Ўзбекистонда ҳам СССРнинг янги Конституцияси ва СССР Олий Советига сайлов тўғрисидаги Қонун қабул қилинганидан кейин биринчи марта ўтказиладиган сайловга тайёргарлик тобора кенг қулоч ёйганлиги мамнуният билан таъкидлаб ўтилди.

Республикада СССР Олий Совети депутатлигига номзодлар кўрсатишга бағишланган йиғилишлар меҳнат ғайрати ва сиёсий активлиги кучайган бир вазиятда баланд руҳ билан ўтмоқда. Меҳнаткашлар КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Л .И. Брежневни, Коммунистик партия ва совет давлати раҳбарларини ўзларининг биринчи номзодлари қилиб кўрсатмоқдалар. Бу эса КПССнинг доно ички ва ташқи сиёсатини партия Марказий Комитети, унинг Сиёсий бюроси ва шахсан КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Л. И. Брежневнинг мамлакат экономикасини янада ривожлантириш ва халқ фаровонлигини ошириш, тинчлик ва хавфсизликни мустаҳкамлаш борасида қилаётган кўп қиррали ва собитқадам фаолияти якдиллик билан маъқулланаётганлигини равшан кўрсатиб турибди.

Комиссия бутун сайлов кампанияси даври учун ўзининг иш планини тасдиқлади.

Сайлов комиссияси мажлисида бир қанча министрликлар ва идораларнинг раҳбарлари, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Совети аппаратининг масъул ходимлари, матбуот, телевидение ва радио вакиллари қатнашдилар. (ЎзТАГ).

* * *

Ўнинчи чақириқ СССР Олий Совети Миллатлар Советига Ўзбекистон ССРдан сайлов ўтказувчи сайлов комиссиясининг адреси: Тошкент, 700008, Намойишлар хиёбони № 5. Телефон 331025.

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ ВА СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИДА

ТАБИАТНИ МУҲОФАЗА ҚИЛИШНИ КУЧАЙТИРИШ ВА ТАБИИЙ РЕСУРСЛАРДАН ФОЙДАЛАНИШНИ ЯХШИЛАШ ЮЗАСИДАН ҚЎШИМЧА ТАДБИРЛАР ТЎҒРИСИДА

КПСС Марказий Комитети билан СССР Министрлар Совети 1978 йилнинг декабрида «Табиатни муҳофаза қилишни кучайтириш ва табиий ресурслардан фойдаланишни яхшилаш юзасидан қўшимча тадбирлар тўғриси»да қарор қабул қилдилар. Партия ва ҳукуматнинг шу масалалар юзасидан кейинги йилларда қабул қилган қарорларининг амалга оширилиши табиатни муҳофаза қилишни ва табиий ресурслардан фойдаланишни яхшилаш имконини берди. Саноат, транспорт, қишлоқ хўжалиги тез ривожланаётган шароитларда табиатни қўриқлаш ва табиий ресурслардан рационал фойдаланиш ҳамда тобора кўпроқ табиий ресурсларни фойдаланишга жалб этиш Совет давлатининг энг муҳим иқтисодий ва социал вазифаларидан биридир.

КПСС XXV съезди ва СССР Конституцияси ўртага қўйган вазифаларни мумкин қадар тўлароқ ҳал этиш мақсадида атроф табиий муҳитни муҳофаза қилиш ҳамда унинг бойликларидан рационал фойдаланиш борасидаги тадбирларни янада такомиллаштириш ва амалга ошириш зарур.

Қарорда айтиладики, баъзи иттифоқдош республикалар Компартияларининг Марказий Комитетлари ва Министрлар Советлари, ўлка ва область партия комитетлари, автоном республикаларнинг министрлар Советлари, ўлка, область ижроия комитетлари, маҳаллий партия ва совет органлари ерларни муҳофаза этиш, сув ва ҳаво ҳавзасини ифлосланишдан сақлаш, табиий ресурслардан рационал фойдаланиш ва уларни тиклаш борасида самарали чораларнинг амалга оширилишини ҳамма жойда ҳам ҳали тўлиқ таъминлай олганлари йўқ.

СССРнинг айрим министрликлари ва идоралари кам чиқит технологик жараёнларни ишлаб чиқиш ва жорий этишга, шунингдек сувдан оқиндисиз фойдаланиш системаларига етарли эътибор бермаяптилар. Бир қанча корхоналар газ ва сувни тозалайдиган қурилмалар ҳамда тегишли контрол приборлари билан таъминланган эмас.

Баъзи министрликлар ва идоралар ерларни қайтадан деҳқончиликка яроқли қилиш борасида зарур тадбирларни кўрмаяптилар, СССР Қишлоқ хўжалиги министрлиги билан иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советлари эса шу ишларнинг ўз вақтида ўтказилиши устидан тегишли назорат ўрнатмаяптилар. Тупроқ эрозияси халқ хўжалигига катта зарар етказмоқда. Қўриқхона ишларини ташкил этиш, ҳайвонот ва ўсимликлар дунёсини қўриқлаш ишида камчиликлар бор.

СССР Фанлар академияси билан иттифоқдош республикаларнинг Фанлар академиялари табиатни муҳофаза қилишнинг бир қанча проблемали масалалари юзасидан фундаментал тадқиқотларнинг тегишли йўсинда ташкил этилишини таъминлай олмадилар.

Қарорда табиатни муҳофаза қилиш, табиий ресурслардан рационал фойдаланиш ҳамда атроф табиий муҳит ҳолатини яхшилаш ишидаги мавжуд камчиликларни мумкин қадар қисқа муддат ичида тугатиш борасидаги тадбирларни амалга ошириш устидан давлат контролини кучайтириш чоралари кўзда тутилади. СССР министрликлари ва идоралари, иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советлари бирлашмалар, корхоналар, муассасалар ва ташкилотлар табиатни муҳофаза қилиш, табиий ресурслардан рационал фойдаланиш ва бу ресурсларни тиклаб туриш ҳамда табиатни муҳофаза этувчи тегишли тадбирлар ўз вақтида бажарилиши учун тўла жавобгар эканликлари кўрсатилади. Бунда атроф муҳитга ишлаб чиқариш чиқитлари ва бошқа зарарли чиқитлар ташланишини камайтирувчи технологик жараён ва машина-ускуналар яратишга алоҳида эътибор берилган.

Иттифоқдош республикалар Компартиялари Марказий Комитетлари, ўлка, область, шаҳар ва район партия комитетлари хўжалик органлари, корхоналар, муассасалар ва ташкилотларнинг табиатни муҳофаза қилиш ҳамда табиий ресурслардан рационал фойдаланиш масалалари юзасидан партия ва ҳукумат қарорларини, СССР қонунларини бажаришлари устидан назоратни кучайтиришлари лозим.

Атроф табиий муҳитнинг ҳолати, муҳитнинг ифлосланиш даражаси ва уни булғайдиган манбаларни кузатиб бориш ва контрол қилиш давлат системасини янада такомиллаштириш мақсадида СССР давлат гидрометеорология ва табиий муҳитни контрол қилиш комитети зиммасига:

табиий муҳитнинг ҳолати устидан давлат кузатиш ва контрол қилиш системасини ташкил этиш ва унинг фаолияти учун жавобгарлик, шаҳарлар ва саноат марказларининг ҳаво ҳавзасидан фойдаланишни тартибга солиш ҳамда ҳаво ҳавзасини булғайдиган манбалар устидан, атмосферага ташланадиган булғовчи моддаларнинг йўл қўйиш мумкин бўлган энг чек нормаларини ишлаб чиқиш ва шу нормаларга риоя этиш устидан давлат назоратини ўрнатиш;

министрликлар ва идоралар келишиб олиш учун муҳокамага қўйган ишлаб чиқариш ва бошқа объектларни жойлаштириш схемаларини ҳамда шундай объектларни қуриш ва реконструкция қилиш лойиҳаларини атмосферани булғашига йўл қўймаслик талабларига риоя этиш хусусида министрликлар ва идоралар келишиб олиш учун тақдим этган ҳужжатларни кўриб чиқиш вазифалари юкланади.

СССР гидрометеорология ва табиий муҳитни контрол қилиш Давлат комитети ва унинг жойлардаги органларига қайси идорага бўйсунишидан қатъий назар корхоналар, муассасалар, ташкилотлар, қурилишлар ва бошқа объектлар атмосфера ҳавосини муҳофаза этиш соҳасидаги норма ва қоидаларга нечоғлик риоя этаётганликларини текшириб туриш, шунингдек зарур тадбирлар амалга оширилгунга қадар белгиланган нормаларни бузаётган ишлаб турган ишлаб чиқариш объектлари эксплуатация этилишини тўхтатиш тўғрисида таклиф киритиш ҳуқуқи берилди.

СССР гидрометеорология ва табиий муҳитни контрол қилиш Давлат комитетига, СССР Мелиорация ва сув хўжалиги министрлигига, СССР Қишлоқ хўжалиги министрлигига ҳамда СССР Министрлар Совети ҳузуридаги саноатдаги ишларнинг хавфсиз олиб борилишини назорат этиш ва кончилик назорати комитети зиммасига бирлашмалар, корхоналар, муассасалар ва ташкилотлар СССРнинг иқтисодий ва социал ривожлантириш давлат планларида табиатни муҳофаза қилиш борасида белгиланган тегишли топшириқларни қандай бажараётганликлари устидан контрол қилишни амалга ошириш вазифалари юкланади.

Табиатни муҳофаза қилиш борасидаги комплекс тадбирларни аниқлаш, атроф табиий муҳит булғаниши ва деградациясининг олдини олиш, табиий ресурслардан халқ хўжалигида мумкин қадар самарали фойдаланишни таъминлаш учун

(Давоми 2-бетда).

БЎКА РАЙОНИДА

БОҒЛАР БАҲОРГА ШАЙ

МАВЖУД 2865 гектар майдондаги узумзор, олма, нок, беҳи, ўрик, шафтоли, гилос, олхўри кўчатлари экилган боғлар баҳорга шайлаб қўйилди. Мевали дарахтларга ўз вақтида шакл берилди. Улар турли хил зараркунандаларга қарши дориланди, ёш ниҳолларнинг теварак атрофи юмшатилиб, зарур агротехник ишлов ўтказилди.

«Гулистон» совхозида боғроғларни янада кенгайтириш ишларига алоҳида эътибор берилаётир. Жумладан, бу йилги мавсумда яна 300 гектар майдон ўзлаштирилиб, мевали дарахт кўчати ўтқазилди. Ҳозир янгидан экилган 75 минг туп кўчат меҳр билан парваришланаётир.

ТУТ КЎЧАТИ ЭКИЛЯПТИ

Шу кунларда «Кўкорол» совхози ишчилари экин майдонлари атрофига, йўл ва зовурларнинг четларига тут кўчати экишни уюшқоқлик билан давом эттирмоқдалар. Хўжалик меҳнаткашлари сўнгги йилларда давлатга кўплаб пилла етказиб беришаётир. Ипак қурти боқишнинг прогрессив усуллари ишлаб чиқаришга жорий қилинмоқда. Айниқса, пиллачиликнинг озуқа базасини мустаҳкамлашга жиддий эътибор беріляпти. «Кумуш тола» ижодкорлари бу йилги мавсумда 90 минг туп кўчат экиш, ва уларни сифатли парваришлашни мўлжаллаганлар. Ҳозирга қадар 13 гектар майдонга тут кўчати ўтказилди. Ёш ниҳоллар алоҳида эътибор билан парваришланяпти.

С. ХОЛБЕКОВ.

ТАРАДДУД

«Октябрь 40 йиллиги» колхозининг деҳқонлари ариқ-зовурларни тозалашни тугалладилар. Бу ишлар белгиланганидан бир ой илгари бажарилди.

Хўжаликда кўкламги дала ишларига тайёргарлик кенг кўламда олиб борилмоқда. Бу ерда ҳамма бороналар, плуглар ремонтдан чиқарилди. Сеялкалар ва чопиқ тракторларининг ремонти ниҳоясига етай деб қолди. Машина-механизмларни тайёрлаш ишининг ҳаммасини февраль ойигача тугаллаш мўлжалланмоқда.

Бу йил хўжалик деҳқонлари ҳар гектар ердан олинадиган пахта ҳосилини 2,6 центнер кўпайтириб, 50 центнерга етказишга қарор қилдилар.

(ЎзТАГ мухбири).

БУЗИЛМАС БЛОК НОМЗОДЛАРИ

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ДЕПУТАТЛИГИГА НОМЗОДЛАР КЎРСАТИЛМОҚДА

Совет халқи коммунистлар ва партиясизлар бузилмас блокининг энг яхши вакилларини СССР Олий Совети депутатлигига номзод қилиб кўрсатмоқда. Мамлакатда сайлов олди йиғилишлари сиёсий активлик юксалган бир вазиятда давом қилмоқда.

«Кировский завод» ва Карл Маркс номли ишлаб чиқариш бирлашмаларининг коллективлари, М. И. Калинин номли политехника институтининг студентлари ва муаллимлари КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси **Леонид Ильич Брежнев** билан Кировский завод бирлашмасининг вальцовшчиги Социалистик Меҳнат Қаҳрамони **Иван Яковлевич Прокофьев**ни Ленинград шаҳар сайлов округидан СССР Олий Совети Миллатлар Совети депутатлигига номзод қилиб кўрсатдилар.

Тоғлиқ Олтой автоном области Онгудай районидаги Карл Маркс номли колхоз меҳнаткашлари КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Министрлар Советининг Раиси **Алексей Николаевич Косигин** билан хўжаликнинг энг яхши чорвадорларидан бири комсомол **Роза Яковлевна Кохоева**ни Онгудай сайлов округидан Миллатлар Совети депутатлигига якдиллик билан номзод қилиб кўрсатдилар.

Биробижандаги трансформатор заводининг коллективи сайлов олди йиғилишида КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР мудофаа министри, Совет Иттифоқи Маршали **Дмитрий Федорович Устинов** билан корхона ишчиси **Рахиль Гидальевич Геллер**ни Биробижон сайлов округидан СССР Олий Совети Миллатлар Совети депутатлигига номзод этиб кўрсатишга якдиллик билан қарор қилди.

Вологдадаги 23-ГПЗ коллективи КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси **Леонид Ильич Брежнев** билан 23-Давлат подшипник заводи созловчилар бригадири **Станислав Александрович Котин**ни Вологда сайлов округидан СССР Олий Совети Иттифоқ Совети депутатлигига якдиллик билан номзод қилиб кўрсатди.

Курган область Шадринск автоагрегат заводи, Шумихинский районидаги «Свердловский» совхози ва Сафакулевский районидаги «Вперёд» колхозининг коллективлари КПСС Марказий ревизия комиссиясининг раиси **Геннадий Федорович Сизов**ни Шадринск сайлов округидан СССР Олий Совети Иттифоқ Совети депутатлигига якдиллик билан номзод қилиб кўрсатдилар.

Саратов область Совет районидаги «40 лет Октябрь» колхозининг меҳнаткашлари КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, КПСС Марказий Комитетининг секретари **Константин Устинович Черненко** билан хўжаликнинг машинада сут соғиш оператори **Любовь Петровна Ельчина**ни Ершов сайлов округидан СССР Олий Совети Иттифоқ Совети депутатлигига якдиллик билан номзод қилиб кўрсатдилар.

Чернигов область Прилукский районидаги «10-Летие Октября» колхозида сайлов олди йиғилиши бўлди. Йиғилиш қатнашчилари КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси **Леонид Ильич Брежнев** билан хўжаликнинг донгдор сут соғувчиси **Анна Денисовна Довженко**ни Прилукский сайлов округидан СССР Олий Совети Иттифоқ Совети депутатлигига якдиллик билан номзод қилиб кўрсатдилар.

ВЛКСМнинг 50 йиллиги номли Сумы электрон микроскоплар заводи ишчилари, инженерлари, техниклари сайлов олди йиғилишида КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, КПСС Марказий Комитетининг секретари **Андрей Павлович Кириленко** билан радио аппаратлар монтажчиси комсомол **Любовь Александровна Бондаренко**ни Сумы сайлов округидан СССР Олий Советининг Иттифоқ Совети депутатлигига номзодлар қилиб кўрсатдилар.

Шарқий Қозоғистон областидаги «Айнабулакский» совхози билан Жданов номли колхоз коллективлари КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, Қозоғистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари **Динмуҳаммад Аҳмедович Кунаев** билан «Айнабулакский» совхози чорвачилик фермасининг ишчиси **Кулпаш Шакенова**ни Зыряновск сайлов округидан СССР Олий Советининг Иттифоқ Совети депутатлигига номзод этиб кўрсатишга қарор қилдилар.

Ф. Э. Дзержинский номли Каунас станоксозлик заводининг коллективи КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси **Леонид Ильич Брежнев** билан завод йиғувчи-слесарларининг бригадири Социалистик Меҳнат Қаҳрамони **Юозас-Антанас Стасевич Сикорскис**ни Каунас-Ленин сайлов округидан СССР Олий Совети Миллатлар Совети депутатлигига якдиллик билан номзод қилиб кўрсатди.

Вильнюс районидаги «Пяргале» колхозининг колхозчилари КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, КПСС Марказий Комитетининг секретари **Михаил Андреевич Суслов** билан хўжаликнинг тракторчиси **Стефания Стефановна Сержантович**ни Вильнюс қишлоқ сайлов округидан СССР Олий Совети Иттифоқ Совети депутатлигига номзод қилиб кўрсатдилар.

Молдавия Кагуль районидаги гидромелиоратив совхоз-техникум коллективининг сайлов олди йиғилиши сиёсий активлик юксалган бир вазиятда ўтди. Йиғилиш қатнашчилари КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси **Леонид Ильич Брежнев** билан совхоз-техникумнинг питомникшунос мастери **Мария Алексеевна Гимпу**ни Кагуль сайлов округидан СССР Олий Совети Миллатлар Совети депутатлигига номзодлар қилиб кўрсатиш тўғрисида бир овоздан қарор чиқардилар.

Молдавиядаги Котовское район колхозлар кенгаши қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқаришини механизациялаш ва электрлаштириш район бирлашмаси меҳнаткашларининг сайлов олди йиғилиши Молдавия Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари **Иван Иванович Бодюл**ни Котовское сайлов округидан СССР Олий Совети Иттифоқ Совети депутатлигига номзод қилиб кўрсатди.

Рига вагонсозлик заводида сайлов олди йиғилиши бўлиб ўтди. Йиғилишда Латвия Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари **Август Эдуардович Восс** Пролетар сайлов округидан СССР Олий Совети Иттифоқ Совети депутатлигига номзод қилиб кўрсатилди.

Қирғизистон ССРнинг 50 йиллиги номли Фрунзе приборсозлик заводининг ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчилари КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари СССР Олий Совети Президиумининг Раиси **Леонид Ильич Брежнев** билан радиоаппаратлар монтажчилари бригадири **Галина Гавриловна Коваленко**ни Фрунзе Биринчи Май сайлов округидан СССР Олий Совети Миллатлар Совети депутатлигига номзод қилиб кўрсатдилар.

Норин область Отбоши районидаги СССР 50 йиллиги номли колхоз меҳнаткашлари КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Министрлар Советининг Раиси **Алексей Николаевич Косигин** билан хўжаликнинг бош чўпони, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони **Ўрозакун Мамбетакунов**ни Норин сайлов округидан СССР Олий Совети Миллатлар Совети депутатлигига номзод қилиб кўрсатдилар. (ТАСС).

* * *

НАВОИЙ шаҳридаги СССР 50 йиллиги номли кон-металлургия комбинатининг меҳнатчилари сайлов олди йиғилишини ўтказдилар. Цех бошлиғи В. М. Подшивайлов комбинат аппаратчиларининг бригадири В. А. Кривоносни мамлакат давлат ҳокимиятининг олий органи депутатлигига номзод этиб кўрсатишни таклиф қилди. У бошчилик қилаётган бригада коммунистик меҳнат коллективи деган номга сазовор бўлди. Аппаратчи К. Ёқубов, цех партия бюросининг секретари А. Ф. Қўзибонов, машинистлар бригадири В. П. Жерибилов, аппаратчи С. И. Чумакова ва бошқалар бу таклифни қўллаб-қувватладилар.

Йиғилиш аҳли **Владимир Александрович Кривонос**ни 583-Навоий сайлов округидан СССР Олий Совети Иттифоқ Совети депутатлигига номзод этиб кўрсатишга қарор қилди.

Самарқанд область Иштихон районидаги «Халқобод» колхозида СССР Олий Совети депутатлигига номзод кўрсатишга бағишланган йиғилиш бўлиб ўтди. Колхоз ремонт-механика цехининг токари С. Тиркашев Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг президенти, академик, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони О. Содиқовни СССР Олий Совети Миллатлар Совети депутатлигига номзод қилиб кўрсатди. Колхоз бригадирлари А. Эшқувватов, М. Аминов, сут соғувчи З. Расулова, колхоз аъзоси Л. Эшпўлатова бу таклифни қўллаб-қувватладилар.

Йиғилиш қатнашчилари **Обид Содиқов**ни 108-Булунғур сайлов округидан СССР Олий Совети Миллатлар Совети депутатлигига номзод этиб кўрсатиш тўғрисида қарор қабул қилдилар.

* * *

«Джизакводстрой» трестига қарашли 1-кўчма механизациялашган колонна коллективининг сайлов олди йиғилиши юксак сиёсий активлик вазиятида ўтди. 584-Жиззах сайлов округидан СССР Олий Совети Иттифоқ Совети депутатлигига КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси **Леонид Ильич Брежнев** билан шу колонна бульдозер-машинисти **Мусурмон Ҳамроқулов** номзодлари кўрсатилди.

Ленин номли Поп территориал-ишлаб чиқариш бирлашмасининг ишчи ва хизматчилари КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, КПСС Марказий Комитетининг секретари, **Михаил Андреевич Суслов** билан бирлашма бош директори, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони **Аҳмаджон Одилов** номзодларини 591-Чуст сайлов округидан СССР Олий Совети Иттифоқ Совети депутатлигига кўрсатдилар.

Термиз районидаги «Қизил юлдуз» колхозида сайлов олди йиғилиши бўлиб ўтди. Йиғилиш қатнашчилари 113-Термиз сайлов округидан СССР Олий Совети Миллатлар Совети депутатлигига КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, КПСС Марказий Комитетининг секретари **Андрей Павлович Кириленко** билан хўжаликнинг илғор бригадири **Хўбжамол Абдулакимова** номзодларини кўрсатдилар.

Хазорасп районидаги Фрунзе номли колхоз меҳнатчилари якдиллик билан шундай фикрга келдилар: 127-Хива сайлов округидан СССР Олий Совети Миллатлар Совети депутатлигига КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, КПСС Марказий Комитетининг секретари **Константин Устинович Черненко** билан хўжалик пахтачилик бригадасининг раҳбари **Салай Худойқулиев** номзодлари кўрсатилсин.

Қорақалпоғистон АССР Қўнғирот районидаги Чапаев номли шоликорлик совхозининг коллективи 561-Қўнғирот сайлов округидан мамлакат давлат ҳокимияти олий органи Миллатлар Совети депутатлигига КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, КПСС Марказий Комитети ҳузуридаги Партия контроли комитетининг раиси **Арвид Янович Пельше** билан совхоз шоликорлик бригадасининг бошлиғи, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони **Уббиниёз Бекниёзов** номзодларини кўрсатишга қарор қилди.

Тошкентдаги 115-мактаб коллективининг сайлов олди йиғилиши СССР Олий Совети Иттифоқ Совети депутатлигига 602-Тошкент—Октябрь сайлов округидан КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР мудофаа министри, Совет Иттифоқи Маршали **Дмитрий Федорович Устинов** билан муаллима **Мавжуда Саидовна Самадова** номзодларини кўрсатди.

Чирчиқдаги «Электрохимпром» ишлаб чиқариш бирлашмасида бўлиб ўтган сайлов олди йиғилишининг қатнашчилари 120-Чирчиқ сайлов округидан СССР Олий Совети Миллатлар Совети депутатлигига КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари **Шароф Рашидович Рашидов** билан бирлашма карбамид цехининг аппаратчиси **Вера Николаевна Войкина** номзодларини кўрсатишга қарор қилдилар.

(ЎзТАГ).

ИЛҒОРЛАРГА БАЙРОҚЛАР

Ўзбекистон КП область комитети ,область ижроия комитети, область касаба союзлари Совети ва область комсомол комитети районлар ўртасида 1979 йил ҳосили учун кузги-қишки ишларни ўз вақтида ва сифатли бажариш бўйича ўтказилаётган социалистик мусобақанинг 1 январгача бўлган якунини кўриб чиқдилар.

Область партия комитети, область ижроия комитети, область касаба союзлари Совети ва область комсомол комитетининг кўчма Қизил байроғи **Ғалаба** районига (район партия комитетининг секретари А. Б. Саидхўжаев, район ижроия комитетининг раиси В. Ф. Шек, қишлоқ хўжалиги ва тайёрлов ходимлари ишчи-хизматчилари касаба союзлари район комитетининг раиси Ан Нан Хо, район комсомол комитетининг секретари Ш. Усмоналиева ўртоқлар) берилди. Бу район 1979 йил ҳосили учун кузги-қишки тадбирлар комплексини юксак суръатларда ўтказилишини таъминлади. Шудгорлаш бўйича, шу жумладан ,икки ярусли плуглар билан шудгорлаш, далаларга минерал ўғитлар солиш, кузги ғалла экиш умумий топшириқлари бажарилди.

Шунингдек, маҳаллий ўғит тўплаш календарь топшириғи 236 процент, бу ўғитни далага чиқариш топшириғи 138 процент, боғ қатор ораларини ҳайдаш, минерал ўғит чиқариш, суғориш топшириғи 100 процент, дарахтларни буташ ва шакл бериш 160 процент, боғларнинг сийрак жойларига мевали дарахт кўчатлари экиш 100 процент, запас суғориш топшириғи 120 процент, коллектор-зовурларни тозалаш, эскидан ҳайдалиб келинаётган ерларнинг мелиоратив ҳолатини яхшилаш топшириқлари 140 процент, насос — куч агрегатларини ремонт қилиш топшириғи 166 процент, барча маркадаги тракторларни ремонт қилиш 155 процент, шу жумладан, ҳайдов тракторларини ремонт қилиш 186 процент, чигит экадиган сеялкаларни ремонт қилиш 144 процент, ғалла сеялкаларини ремонт қилиш топшириғи 108 процент бажарилдж.

Байроқ Бўка районидан олиб берилади.

Область партия комитети, область ижроия комитети, область касаба союзлари Совети, область комсомол комитетининг кўчма Қизил байроғи сабзавотчиликка ихтисослаштирилган **Орджоникидзе** районида (район партия комитетининг биринчи секретари Е. П. Пўлатов, район ижроия комитетининг раиси Т. М. Ортиқхўжаев, қишлоқ хўжалиги ва тайёрлов тодимлари ва ишчи-

[Давоми 2-бетда].

ТАБИАТНИ МУҲОФАЗА ҚИЛИШНИ КУЧАЙТИРИШ ВА ТАБИИЙ РЕСУРСЛАРДАН ФОЙДАЛАНИШНИ ЯХШИЛАШ ЮЗАСИДАН ҚЎШИМЧА ТАДБИРЛАР ТЎҒРИСИДА

(Боши 1-бетда).

табиатни муҳофаза қилиш территориал комплекс схемаларини ишлаб чиқиш зарур деб топилди. СССР Госстройига табиатни муҳофаза қилиш тадбирларига риоя этилишига оид турли объектларни лойиҳалаш ва қуриш юзасидан мавжуд норматив ҳужжатларга ўзгартиришлар киритиш вазифаси топширилди.

Қарорда камчиқит технологик жараёнларни, шунингдек газсимон, суюқ ва қаттиқ ишлаб чиқариш чиқитлари ҳамда коммунал-маиший чиқитларни зарарсизлантириш, қайта ишлаш ва тозалаш системаларини жорий этиш борасидаги тадбирлар комплексини ишлаб чиқиш ҳамда амалга ошириш кўзда тутилади. СССР министрликларига, идораларига, ҳамда иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советларига сув таъминоти ва тозалаш иншоотлари системалари учун ускуна ва қувур арматуралар кўплаб ишлаб чиқариш, атроф табиий муҳит булғанишини контрол қилиб туришни автоматлаштирадиган приборлар ва воситаларни ишлаб чиқиш лойиҳаларини тузиш ҳамда кўплаб ишлаб чиқаришни ўзлаштиришни таъминлаш, газ тозалайдиган ва чанг ушлайдиган машина-ускуналар, аппаратлар ҳамда уларнинг запас қисмларини тайёрлайдиган заводларни қуриш ва ишга тушириш вазифаси топширилади.

СССР Мелиорация ва сув хўжалиги министрлиги ҳамда СССР Энергетика ва электрлаштириш министрлиги, СССР балиқ хўжалиги министрлиги билан биргаликда сув олувчи иншоотлар учун балиқ тўсувчи серунум қурилма намуналарини ишлаб чиқиб, тайёрлашлари лозим.

Торф ресурслари чекланганлигини, торфзорларнинг сувни тартибга солувчи ролини ҳамда қишлоқ хўжалигининг эҳтиёжлари учун торф ресурсларини сақлаш зарурлигини назарда тутиб, иттифоқдош республикалар Министрлар Советларига, СССР Қишлоқ хўжалиги министрлиги ва СССР Геология министрлиги иштирокида торф конларидан фойдаланишни яхшилаш тадбирларини кўриш, СССРнинг Европа қисмида жойлашган ва ёқилғи сифатида торфдан фойдаланувчи иссиқлик электр станцияларини бошқа хил ёқилғига ўтказиш тадбирларини кўриш вазифаси топширилди.

Тундра зонасининг ҳамда БАМ қурилиш зонасининг табиий муҳитига геология-разведка ва қидирув ишлари, саноат қурилиши ва транспорт салбий таъсир кўрсатишига йўл қўймаслик учун шу зоналар табиатини муҳофаза қилиш борасидаги тадбирлар комплексини амалга ошириш белгиланди.

Фойдали қазилмаларни қазиш ва қайта ишлашни амалга оширувчи СССР министрликлари ва идоралари уюладиган ва тўлдириладиган жинсларнинг атроф табиий муҳитга зарарли таъсирига йўл қўймаслик чораларини кўришлари, эски яроқсиз жинс уюмларини яхшилаш ҳамда деҳқончиликка ярайдиган қилиш тадбирларини ишлаб чиқишлари ва амалга оширишлари керак.

Иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советларига, СССР Госстройига, СССР Гидрометеорология ва табиий муҳитни контроль қилиш Давлат комитетига, СССР министрликлари ва идораларига янги корхона ва иншоотларни атроф табиий муҳит зарарли чиқитлар билан булғанишидан муҳофаза қилиш қоидаларига риоя этиб, лойиҳалаш ва қуриш ҳамда ишлаб турганларини реконструкция қилиш, шунингдек корхона ва иншоотларни қуриш ва реконструкция қилиш лойиҳаларида камчиқит технология, сувсиз технологик жараёнлар, сувдан такрорий фойдаланиш, оқиндисиз сув таъминот системаси, канализация системаси, атроф муҳитни булғанишдан муҳофаза этувчи бошқа хил илғор методлар кенг қўламда қўлланишини таъминлаш устидан назоратни кучайтириш вазифаси топширилди.

СССР Госстройи билан СССР фан ва техника Давлат комитети шаҳарлардаги уй-жой районлари ва бошқа аҳоли пунктларини саноат ва транспорт шовқинидан муҳофаза этиш борасидаги илмий тадқиқот ва тажриба конструкторлик ишларини кенгайтиришлари керак.

Қарорда табиатни муҳофаза қилиш ва табиий ресурслардан рационал фойдаланиш, биосфера проблемалари, камчиқит технология билан шуғулланувчи илмий-тадқиқот ташкилотларини тартибга солиш, ана шу масалалар юзасидан техника-иқтисодий тадқиқотларни кенгайтириш кўзда тутилади. Давлат қўриқхоналари, табиат ёдгорликлари, ботаника боғлари, ҳайвонот парклари ва дендрологик парклар, заказниклар, табиий (миллий) парклар тўғрисидаги типовой низомларнинг лойиҳаларини ишлаб чиқиш зарур деб топилди.

Иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советларига табиатни муҳофаза қилиш тўғрисидаги қонунларни бажариш устидан жамоат контролини амалга оширишда, табиатни муҳофаза қилиш ва унинг ресурсларидан рационал фойдаланиш ҳамда бу ресурсларни тиклаб туриш борасидаги билимларни пропаганда қилишда, шунингдек ушбу жамиятларни малакали мутахассислар билан мустаҳкамлаш ҳамда уларни зарур моддий техника воситалари билан таъминлашда республика табиатни муҳофаза қилиш жамиятларига ёрдам кўрсатиш вазифаси топширилди.

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Совети корхоналар ва ташкилотлар социалистик мусобақа якунларини чиқараётганларида улар табиатни муҳофаза қилиш борасидаги план ва тадбирларни нечоғлик бажарганликларини, табиий ресурслардан фойдаланиш, ишлаб чиқариш чиқитларини тозалаш ва қайта ишлаш нормалари ҳамда қоидаларига нечоғлик риоя этганликларини албатта назарда тутишни мақбул деб топдилар.

СССР телевидение ва радиоэшиттириш Давлат комитетига, СССР кинематография Давлат комитетига, СССР нашриёт, полиграфия ва китоб савдоси ишлари Давлат комитетига, СССР Маданият министрлигига, Бутуниттифоқ «Билим» жамиятига ва табиатни муҳофаза қилиш республика жамиятларига аҳоли ўртасида табиатни муҳофаза қилиш, табиий ресурслардан рационал фойдаланиш ва уларни такрор бунёд этиш борасидаги билимларни кенг ёйиш ишлари кучайтирилишини таъминлаш вазифаси топширилди. «Табиат ва инсон» деган илмий оммабоп журнални нашр этиш мақсадга мувофиқ деб топилди.

Фаёз Садриддинов кўп йиллардан бери пойтахтдаги «Подъёмник» заводида токарь бўлиб ишлайди. У шахсий беш йиллик топшириғини 3,5 йилда бажаришга аҳд қилган.

М. Нуриддинов фотоси.

ИЛҒОРЛАРГА БАЙРОҚЛАР

(Боши 1-бетда).

хизматчилари касаба союзлари район комитети раиси Э. М. Мирсоатов, район комсомол комитетининг секретари М. Усмонов ўртоқлар) қолдирилди. Бу район 1979 йил ҳосили учун кузги-қишки тадбирларни юксак суръатларда ўтказилишини таъминлаб, шудгорлаш бўйича умумий топшириқни шу жумладан, икки ярусли плуглар билан ер ҳайдаш, далаларга минерал ўғит чиқариш, кузги ғалла экиш, эртаги картошка ва сабзавот экиш учун эгат олиш, сабзавот кўчатлари етиштириш учун енгил типдаги теплицалар ва парникларни тайёрлаш, парникларга эртаги карам уруғи сепиш, боғ қатор ораларини ҳайдаш ва суғориш умумий топшириқларини бажарди. Шунингдек, маҳаллий ўғит тўплаш бўйича ўн кунлик топшириқ 197 процент, далага гўнг чиқариш топшириқлари 100 процент, гидротехник иншоотларни ремонт қилиш 166 процент, насос-куч агрегатларини ремонт қилиш 200 процент, суғориш ва коллектор зовурларни тозалаш 176 процент, барча маркадаги тракторлар, шу жумладан, ҳайдов тракторларини ремонт қилиш ва ғалла сеялкаларини тайёрлаш 100 процент, мевали дарахтларни буташ ва шакл бериш календарь топшириқлари ва запас суғориш 160 процент, ер ўзлаштириш ойлик топшириғи 260 процент бажарилган.

Область партия комитети, область ижроия комитети, область касаба союзлари Совети, область комсомол комитетининг кўчма Қизил байроғи қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқариш техника таъминоти **Оққўрғон район ишлаб чиқариш бирлашмасига** (бошқарувчиси Б. Жуманиёзова, партия ташкилотининг секретари Б. Бойбўтаев, касаба союз ташкилоти раиси В. С. Дедяев, комсомол ташкилотининг секретари Р. Сойбназарова ўртоқлар) берилди. Бу ишлаб чиқариш бирлашмаси барча маркадаги тракторларни ремонт қилиш календарь топшириғини 131 процент, шу жумладан, ҳайдов тракторлари ремонтини 137 процент, пахта териш машиналари ремонтини 120 процент, насос-куч агрегатларини ремонт қилиш топшириғини 116 процент бажаришни таъминлади.

Область партия комитети, область ижроия комитети, область касаба союзлари Совети, область комсомол комитетининг кўчма Қизил байроғи **«Ташоблмелиоводстрой»га қарашли қурилиш бошқармасининг 6-механизациялашган кўчма колоннасига** (бошлиғи Б. С. Султонов, партия ташкилотининг секретари Е. Есбелов, касаба союз ташкилотининг раиси Я. К. Хусниддинов, комсомол ташкилотининг секретари К. Хан ўртоқлар) берилди. Бу корхона ирригация тармоқларини тозалаш календарь топшириғини 182 процент, янги ерларни ўзлаштириш топшириғини 100 процент, эскидан ҳайдалиб келинаётган ерларнинг мелиоратив ҳолатини яхшилаш топшириғини 200 процент бажарилишини таъминлади.

Байроқ «Ташкентводстрой» трестига қарашли 6-механизациялашган кўчма колоннасидан олиб берилади.

Шунингдек, Оҳангарон, Бўстонлиқ, Коммунистик, Янгийўл районлари, қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқариш техника таъминоти бўйича Бекобод ва Коммунистик районлари ишлаб чиқариш бирлашмалари, «Ташкентводстрой» тресги 6-механизациялашган кўчма колоннаси, «Ташмелиоводстрой» қурилиш бошқармаси 5-механизациялашган кўчма колонналари, Чиноз машина-экскаватор станцияларининг 1979 йил ҳосили учун кузги-қишки ишлани ўтказиш соҳасида яхши иш қилаётганликлари қайд қилиб ўтилди.

Область план бўлимига социалистик мусобақа илғорларига сотиш учун Ғалаба, Орджоникидзе районларига, қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқариши техника-таъминоти Оққўрғон район ишлаб чиқариш бирлашмасига, «Ташоблмелиоводстрой» қурилиш бошқармаси 6-механизациялашган кўчма колоннасига биттадан енгил автомашина ажратиш топширилди.

ДУНЁ ОВОЗИ
ЧЕТ ЭЛ ХАБАРЛАРИ

ЭРОН КУРАШМОҚДА

НЬЮ-ЙОРК, 4 январь. (ТАСС). Эронда мамлакатдаги мавжуд режимга қарши оммавий ҳаракат алангаси пасайгани йўқ. ЮПИ агентлиги мухбирининг хабар беришича, бугун қўшинлар Теҳроннинг шимолий районларида ва Машҳадда намойишчиларга қарши яна бир марта ўт очдилар. Намойишчилар ўзларини мудофаа қилиб, баррикадалар қурдилар, ҳарбий автомашиналарнинг қатновига тўсқинлик қилиш учун кўчаларда машъал ёқдилар.

Мухбирнинг ёзишича, кеча кам деганда 14 шаҳарда қўшинлар билан шоҳ режимининг душманлари ўртасида шиддатли тўқнашувлар бўлиб ўтди. Казвинда Эроннинг шимолида солдатлар режим муҳолифларини чўчитишга беҳуда уриниб, намойишчиларга қўшилган кишиларнинг уйларига ўт қўйдилар.

Франс пресс агентлигининг хабарига қараганда, Эрондаги аҳвол ҳамон кескинлигича қолмоқда.

ЮПИ агентлигининг хабар беришича, учишни бошқарувчи иш ташлаган ходимлар лавозимини ўз зиммасига олган ҳарбийлар чиқиб кетгандан кейин Теҳрон аэропорти яна ёпилди. Бошқа шаҳарлардаги граждан аэропортлари ҳам ишламаяпти.

АПИ агентлигининг мухбири хабар беради: бугун оппозициячи миллий фронт барча эронлиларни ўтган ҳафта давомида солдатлар ҳамда полициячиларнинг ўқи ва танкларнинг ғилдираклари остида қолиб ҳалок бўлган кишиларни 7 январь куни бутун мамлакатда эсга олишга даъват этди. Миллий фронтнинг баёнотида шу куни ўтказиладиган ялпи иш ташлаш «ҳозирги режимга ён босаётган фитначиларга» огоҳлантириш бўлиб хизмат қилиши кераклиги таъкидланади. Миллий фронт оммага қарши қонли репрессияларни кескин қоралади ва халқ ғалаба қозонади, деб ишонч билдирди.

Теҳроннинг ҳамма кўчалари деворларига шоҳ режими билан келишувчилик сиёсатини қоралаган сон-саноқсиз шиорлар ёпиштирилган. Шоҳнинг топшириғига мувофиқ «граждан ҳукумати» тузишни ўз зиммасига олган, қўшинлар ва полиция зўр бериб қўриқлаб бораётган Ш. Бахтиёр машинаси ёнида Бахтиёрни шу сиёсий ташкилотдан чиқариб юбориш тўғрисида миллий фронт раҳбарлигининг қарори босилган варақа пайдо бўлди. Фронт олий кенгашининг 26 аъзосидан биронтаси ҳам бош министрлик лавозимига янги номзодни қўллаб-қувватламади. Теҳрон радиоси бугун шоҳ Бахтиёрни расмий равишда янги бош министр қилиб тайинлаганлигини хабар берди.

Теҳрон марказий районининг Баҳор кўчасидаги 173-уй тиш-тирноғигача қуролланган солдатлар билан қуршаб олинди. Теҳронликлар оломони бундан икки кун муқаддам машъум Эрон Савак яширин полицияси биносини тор-мор қилган эдилар. Атроф-теварақдаги уйлар билан бутун бир маҳаллани ишғол этган шу бинонинг подвалларида Америка ҳамда Исроилнинг энг янги техникаси билан жиҳозланган қийнов камераларида маҳфий тергов турмаси жойлашган эди.

ВАШИНГТОН, 4 январь. (ТАСС). Оқ уйнинг матбуот секретари Ж. Пауэлл бу ерда бўлиб ўтган матбуот конференциясида сўзга чиқиб, Американинг Эрон шоҳини қўллаб-қувватлашдан иборат сиёсатида бирон бир ўзгариш бўлган эмас, деб таъкидлади.

У президент Ж. Картер ҳақиқатда ўтган йил ноябрь ойидан бошлаб Эрондаги аҳволга доир масалалар билан деярли ҳар куни шахсан шуғулланиб турибди. Унинг сўзига қараганда бу ишга, шунингдек ҳукумат органлари ва маҳкамалари шу жумладан миллий хавфсизлик кенгаши ҳам жалб этилган.

ПАРИЖ, 4 январь. (ТАСС). «Монд» газетасининг Теҳрондаги мухбири шоҳ саройига яқин доираларга асосланиб қуйидагиларни ёзади: «армия шоҳнинг чет элга жўнаб кетишини назарда тутадиган ҳар қандай таклифга қарши чиқади, деб шоҳга маълум қилди. Қўшинлар уч турнинг қўмондонлари шоҳнинг жўнаб кетиши ноқулай аҳволни вужудга келтиради ва шоҳ режимини оғир оқибатларга соладиган мислсиз қийинчиликларга сабаб бўлади, деб ишонтиришга уринмоқдалар». «Ҳарбий тўнтариш бўлиши мумкинлигига бу ерда шунчаки бир назарий масала, деб қаралмаяпти, деб таъкидлайди мухбир.

Чет эл мухбирларининг хабар беришларича, Теҳронда пайдо бўлган варақалардан бирида марказий разведка бошқармаси Эрон хусусида батафсил план тузганлиги ва ҳозирги вақтда «Эронга бош министр қилиб америкаликлар бир неча йиллардан бери тарбиялаб келган кишини қўйишга» уринаяптилар, деб ёзилган.

Варақа авторлари бир группа генераллар ҳарбий тўнтариш қилишни мўлжаллаётганликлари ва бу группага қуруқликдаги қўшинлар қўмондони ҳамда Теҳрон ҳарбий маъмуриятининг бошлиғи генерал Увейси, Эрон ҳарбий саноат ташкилотининг директори генерал Туфаниян, собиқ ички ишлар министри ва жандармерия қўмондони, бугун қуролли кучлар штабининг бошлиғи қилиб тайинланган генерал Қарабағий, шоҳ гвардиясининг қўмондони генерал Тадрии, шоҳ саройи муҳофазасининг бошлиғи генерал Хошими Нажод, ҳарбий ҳаво кучлари қўмондони корпус генерали Рабиий ва армия авиациясининг қўмондони генерал Хосроидад киради, деб ёзади.

Ғарб газеталари мухбирларининг сўнгги телеграммаларида бугун генерал Увейси истеъфо берганлиги ва шоҳнинг рухсати билан мамлакатдан чиқиб кетганлиги хабар берилади. Генерал Хосроидад ва корпус генерали Рабиий ҳам у билан бирга истеъфога чиқдилар.

РЕВОЛЮЦИЯНИНГ ВАЗИФАЛАРИ

ҚОБУЛ, 4 январь. (ТАСС). Бу ерда Афғонистон Халқ демократик партияси 1 съездининг 14-йиллигига бағишланган тантанали йиғилиши бўлиб ўтди. АХДП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, АДР Бош министри ўринбосари, ташқи ишлар министри Х. Амин йиғилганлар ҳузурида гапириб, Апрель революцияси қўйган вазифаларни амалга оширишда партиянинг раҳбарлик ролини таъкидлади.

У ташқи сиёсат проблемаларига тўхталиб айтдики, демократик Афғонистон агрессиянинг ҳар қандай формаларига, бошқа мамлакатларнинг ички ишларига аралашишга қарши қатъиян курашмоқда.

Нотиқ Совет Иттифоқи ва бошқа социалистик мамлакатлар билан дўстлик ва бетараз ҳамкорлик муносабатларига юксак баҳо бериб, шу дўстлик туфайли, шунингдек бутун дунё ишчилари синфи ва меҳнаткашлари афғон халқини қардошларча қўллаб-қувватлаганликлари туфайли империализмнинг Афғонистонга нисбатан тузган ёвуз режалари барбод бўлмоқда. Улуғ Октябрь Социалистик Революцияси бутун дунё меҳнаткашлари учун, шу жумладан Афғонистон меҳнаткашлари учун илҳом манбаи бўлди, деди. СССР билан АДР ўртасида дўстлик, яхши қўшничилик ва ҳамкорлик тўғрисида яқинда Москвада тузилган шартнома мамлакатларимиз халқлари ўртасидаги муносабатларни янада ривожлантириш, тинчликни мустаҳкамлаш учун катта аҳамиятга эгадир.

Ангола Халқ Республикасига қарши бўлаётган жангларда НАТОнинг агрессив блокига аъзо мамлакатларда тайёрланган қурол-яроғлар кўплаб ишлатилмоқда. Суратда: Ангола ҳарбий кучлари жангчилари томонидан қўлга туширилган бу хил қуролларни кўриб турибсиз.

ТАСС фотохроникаси.

УНИ ОТАХОН ДЕЙДИЛАР

Ўқитувчилар хонасидан синф журнали, кўргазмали қурол, яна аллақанча китобларни кўтариб чиқиб келаётган аёл унга салом берди.

Бу аёл Очил акага жуда таниш кўринарди. «Ия, Ражабова эмасми, бу? Худди ўзи-ку! Бетоб бўлиб, анча даволанди. Ўшанда унга моддий ёрдам бердик... Ранги жуда синиқ. Бу аҳволда қандай ишлаётган экан-а?» деди ичида у.

— Бардам бўлиб кетдингизми? Ёки дарднинг ҳалиям асорати борми? Балки, даволанишгами, дам олишгами борарсиз?

Аёлнинг қувончдан кўзлари порлаб кетди.

— Қандай меҳрибон одамсиз-а, Очил ака! — энтикиб деди у. — Раҳмат сизга. Врачлар ҳам санаторийга тайёргарлик кўрсангиз, отдек бўлиб кетасиз дейишяпти.

— Алиевнинг ҳийла жаҳли чиқди.

— Ана холос. Тишни-тишга қўйиб ишлаяпман денг? Одам ўзини бунақа қийнамаслиги керак. Аввал соғлиқ, кейин иш, қизим. Эртага райОНОга етиб боринг. Чорасини қиламиз.

Орадан кўп ўтмай 25-мактабнинг ўқитувчиси Р. Ражабовага район ўқитувчилар касаба союзи комитетидан санаторийга путёвка берилди.

Ҳа, О. Алиев жуда ишчан ва ғамхўр раҳбарлардан. Очил ака педагогик фаолиятини энди бошлаган пайтда юртимизга гитлерчи газандалар бостириб кирди. У она Ватан ҳимоясига отланди. Урушдан сўнг севган касбини давом эттирди.

Маорифчилик касби ёш авлодни ўқитиш ва тарбиялашдан иборат. Бу борада О. Алиевнинг ҳам фахрланишга ҳаққи бор. Унинг юзлаб ўқувчилар исаноат, қишлоқ хўжалигида оғизга тушган мутахассислар. Кўплари эса фан оламида янгиликлар очмоқда.

Калинин район маорифчилари тиришқоқ, меҳрибон ва талабчан Очил акани ўзларига касаба союз раиси қилиб сайлашган эди. Мана ўн уч йилдирки, унинг хизмати ҳаммага манзур. Самарали меҳнат унинг кўксини нишонлар билан тўлдирди. Қатор Фахрий ёрлиқларга сазовор бўлди.

А. ИНОҒОМОВ.

ШАҲДАМ ОДИМ БИЛАН

ДЕПУТАТ ВА ИШЛАБ ЧИҚАРИШ

Ўнинчи беш йилликнинг учинчи йили тугади. Бу давр барча совет кишилари қатори, бизнинг коллективимиз учун ҳам зарбдор меҳнат ва самарали якунлар йили бўлди. КПСС Марказий Комитетининг ўтган йил ноябрь ойида бўлиб ўтган Пленуми ва СССР Олий Советининг ўнинчи сессиясида ҳам ўнинчи беш йилликнинг уч йили якунлари ва унинг тўртинчи йили режалари тўғрисида, бундан буёнги истиқболлар, халқимиз олдида турган ва ҳал этилиши лозим бўлган вазифалар ҳақида гап юритилди.

КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўрток Л. И. Брежнев ноябрь Пленумидаги нутқида ўнинчи беш йилликнинг ўтган даврида қилинган ишлар якунига тўхталиб жумладан шундай деди:

«Ўтган уч йил мобайнида кўпгина иш қилишга, кўпгина нарсаларни яхши томонга ўзгартиришга муваффақ бўлинди. Совет кишилари коммунистлар партияси раҳбарлигида партия XXV съезди қарорларини бажариш учун қунт билан ишламоқдалар, жўшқин, мазмундор ҳаёт кечирмоқдалар. Улар ўз кучларига ишонадилар, партиянинг ҳам ички, ҳам ташқи сиёсатдаги йўли тўғрилигига аминдирлар. Кейинги уч йилнинг ўзида қилинган ҳамма ишлар бизнинг тўғри, ленинча йўлдан бораётганлигимизга бўлган ишончни кучайтирмай қола олмайди.

Ҳақиқатда ҳам бутун мамлакатимизда бўлаётганидек, бизнинг коллективимизда ҳам ўнинчи беш йилликнинг ўтган уч йили мобайнида ишлаб чиқариш самарадорлигини ва меҳнат унумдорлигини оширишда катта ютуқларга эришилди. Коллективимиз ишлаб чиқараётган маҳсулот ҳажмини кўпайтириш, унинг сифатини яхшилаш, ўзаро социалистик мусобақани ривожлантириш борасида катта ишларни амалга оширди ва маълум даражада ютуқларни қўлга киритди. Буни қуйидаги бир-икки мисолда ҳам яққол кўриш мумкин. Ўнинчи беш йиллик бошланиш арафасида, яъни 1976 йилда корхонамиз реконструкциядан сўнг лойиҳадаги қувватга эришиш арафасида эди. Унинг ўша йилдаги лойиҳадаги қуввати йилига 31 миллион дона чинни буюмлар ишлаб чиқаришга тенг эди. Завод янгигина реконструкция қилинган, ҳали лойиҳадаги қувватга эришмаган бўлсада, аҳил коллективимиз ўзининг фидокорона меҳнати билан маҳсулот ишлаб чиқариш ва реализацияси планини муттасил ошириб адо этди. 1977 йилда ўнинчи беш йилликнинг биринчи йилидагига қараганда 804 минг сўмлик кўп чинни буюмлари реализация қилинди.

Корхонамизнинг ижодкор коллективи маҳсулот сифатини оширишда кун сайин қунт билан иш олиб бормоқда. Бизда давлат Сифат белгиси билан маҳсулот ишлаб чиқаришга ўнинчи беш йилликнинг бошида эришилган эди. Бундай шарафга осонликча эришилгани йўқ, албатта! Бундай маҳсулотлар ишлаб чиқариш учун чинни пишириш ва унга гул солиш цехларида махсус ишлаб чиқариш участкалари ташкил этилди. Шундай буюмларни ишлаб чиқара биладиган малакали кадрлар етиштирилди. Шу йўсинда давлат Сифат белгиси билан ишлаб чиқарилаётган маҳсулот сони йил сайин ортиб бормоқда. Бундай маҳсулотлар 1976 йилдагига нисбатан 1977 йилда беш баравар кўп ишлаб чиқарилган бўлса, 1978 йилда ўтган йилдагига нисбатан икки баравар кўп фахрли беш қиррали буюмлар ишлаб чиқарилди.

Шуни алоҳида қайд этиш керакки, маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажмини кўпайтиришга асосан меҳнат унумдорлигини ошириш, ишлаб чиқаришни илмий асосда ташкил этиш, янги техника ва технологияни ишлаб чиқаришга жорий этиш ҳисобига эришилмоқда. Меҳнат унумдорлигини 1976 йилдагига нисбатан 1977 йилда — 7,1 ва 1978 йилда — 11,4 процент оширишга муваффақ бўлинди.

Беш йилликнинг уч йили мобайнида 205 минг сўмлик иқтисодий самара берадиган янги техника ва технологиянинг йигирмага яқин тадбирлари ишлаб чиқаришга жорий этилди.

Коллективимизнинг қунт ва сабот билан қилган меҳнати ўз самарасини берди. Ўтган йил завод коллективига СССР Халқ хўжалиги ютуқлари виставкаси Бош Комитетининг «Ҳурмат Дипломи» берилди. Корхонамизнинг олти ишчиси эса Комитет томонидан олтин, кумуш ва тўрт бронза медали билан мукофотланди. Бундай мукофотга сервизлар ва чой идишлари наборлари ишлаб чиқарилганлиги туфайли эришилди.

Бундай ютуқларга ўнлар ташаббусининг, янгийўлликларнинг: «Сафимизда биронта ҳам қолоқлар бўлмасин» шиорларини, ўзаро социалистик мусобақани коллектив ўртасида кенг қулоч ёйдирилганлиги туфайли эришилди.

«Иш сифатини, самарадорлигини ошириш, унинг форма ва методларини такомиллаштириш — идеология фронти ходимларининг бурчидир», — деб уқтирди ўрток Л. И. Брежнев КПСС Марказий Комитетининг ноябрь (1978 йил) Пленумида қилган мазмунли, ёрқин нутқида.

Бизнинг коллективимизда ҳам коммунистлар, халқ депутатлари, ишлаб чиқариш новаторлари ва ветеранлар ана шундай ватанпарварлик ташаббусининг биринчи издошларидир. Шундай ишлаб чиқариш машъалларининг номларини тилга олганда коммунистлардан: Ўзбекистон ССР Олий Совети депутати Р. Раҳимова, Тошкент область Советининг депутати В. П. Иванов, шаҳар Советининг депутатлари — корхона директори А. Иброҳимов, ишчилардан Д. Қулмуҳамедова, Собир Раҳимов район Советининг депутатлари М. Азимова, Г. Лутфуллаева, К. Е. Ширяевалар, шунингдек партиясиз ишчи депутатлар Х. Тошхўжаева, И. Зубайдуллаева, М. Исамуҳамедова, И. Раҳматова, Л. Раимоваларни биринчилар қатори айтиб ўтишга тўғри келади. Корхонанинг асосий жонкуярлари — ветеран ва новатор ишчилари шулардир. Фикримизнинг исботи учун Светлана Қодированинг ҳаётий йўлини мисол келтирамиз.

Светлана заводга ишга келганига қарийб йигирма йил бўлди. У ўн етти баҳорни кўрганида — етуклик аттестати билан ишга келди.

Ўрта мактабни битказиб медицина ходимаси бўлмоқчи эди. Лекин ўз умрининг ўттиз йилга яқинини заводда меҳнат қилиб ўтказган Улуғ Ватан уруши қатнашчиси бўлган отаси Иноғом Икромов заводга кириб ишлашни таклиф қилди.

— Мен ҳам отамнинг сўзини икки қилмадим. Ўша пайтда мени меҳрибонлик билан ўз бағриларига олган цехдаги кишиларнинг очиқ чеҳралари ҳали-ҳали ёдимда. Мен ишчи бўлганим билан фахрланаман, — дейди у.

Ҳақиқатда ҳам оддий ўзбек қизи дўстона коллективда, соғлом муҳитда ўсди, унди, вояга етди. С. Қодированн 1971 йилда корхона коммунистлари ўз сафларига қабул қилишди. Эндиликда у йигирма кишилик бригадага бошчилик қилмоқда. Бригада коллективи ростовликлар ва янгийўлликларнинг: «Сафимизда биронта ҳам қолоқ бўлмасин!» ташаббусини ўзлари учун шиор қилиб олганлар. Уларнинг ҳар бири аралаш касбни эгаллашган. Шунинг учун ҳам план ва қабул қилинган социалистик мажбуриятлар муттасил ортиғи билан адо этиб келинмоқда. Бригадирнинг ўзи эса кундалик нормасини 30—40 процент ошириб бажармоқда. Бригаданинг ҳар бир аъзоси ҳам етакчисига тенглашиб ишламоқда.

Киши бирор нихол экиб вояга етказса, унга қараб қанчалик завқланади. С. Қодированинг қилган ҳайрли иши эса, унинг шогирдлари Саида Умарова, Маъмура Исамуҳамедовалар каби ёш ишчилар қалбида доимо сақланиб қолади. Эндиликда Маъмура Исамуҳамедованинг ўзи устоз. У Собир Раҳимов район Советининг депутати. Бутунги кунда устозидан ўзган Маъмура шахсий беш йиллик топшириғини СССР Конституциясининг йиллигигача бажаришга аҳд қилган.

Шаҳар Советининг депутати Дилбар Қулмуҳамедова эса, ўзининг шахсий беш йиллигини бажариш арафасида турипти. Бу илғорлар ўзларининг ишлаб чиқаришдаги муваффақиятларини шаҳар ва район Советидаги депутатлик фаолиятлари билан узвий боғлаб олиб бормоқдалар.

С. Қодированинг ўзидан ташқари корхонада унинг отаси ва оилаларидан яна тўрт киши ишлашади. Тошкент чинни заводида бундай ишчи сулолаларидан қирқ оила вакиллари меҳнат қилишмоқда. Уларнинг ҳар бири ёшларнинг мураббийсидир. Улар муносиб ишчи ворислар тайёрлашмоқда.

Корхонамизда эришилган ютуқлар билан бирга ҳали ҳал қилиниши лозим бўлган вазифалар, жузъий, камчиликлар ҳам мавжуд. Турли сабабларга кўра иш вақтининг бекорга кетиши, меҳнат ва технология интизомининг баъзи ишчилар томонидан бузилиши каби камчиликлар мавжуд. Энг муҳими КПСС Марказий Комитетининг ноябрь (1978 йил) Пленуми қабул қилган қарорда айтилганидек:

«Иш самарадорлиги ва сифати учун курашни кучайтириш — 1979 йилдаги, шунингдек бундан кейинги йиллардаги энг муҳим вазифадир. Бу кураш кенг жабҳа бўйлаб — саноатда, қишлоқ хўжалигида, транспортда, қурилишда ва экономиканинг бошқа тармоқларида, ишлаб чиқариш ҳамда бошқаришнинг барча бўғинларида олиб борилиши керак. Меҳнат унумдорлигини оширишда, фан ва илғор тажриба ютуқларини, янги техника ва технологияни ишлаб чиқаришга жорий этишга, камроқ чиқим қилиб, маҳсулот ишлаб чиқаришни кўпайтириш ва техникавий савиясини ошириш учун мавжуд резерв ва имкониятларни ишга солишга алоҳида эътибор берилиши зарур».

Бизнинг фидокор коллективимиз партия XXV съездининг тарихий қарорларини ва КПСС Марказий Комитетининг шундан кейинги бўлиб ўтган Пленумларида белгилаб берилган юксак марраларни эгаллаш учун новаторлик, ташаббускорлик, ижодкорлик билан меҳнат қилмоқда.

М. ТОЛИПОВА,
Тошкент чинни заводининг ишчиси, Тошкент шаҳар Советининг депутати.

Адабиёт ва санъат

ЭРТАКДАЙ БИРТУН

ҲИКОЯ

ПАҒА-ПАҒА учиб тушаётган қор талай оппоқ-оппоқ капалакларни эслатади, улар бир зумгина чарх уриб айланади, кейин гўё чарчаб, толиқиб ер бағрини макон этади.

Бир ёққа кетаётгандай бошдан-оёқ ясаниб олган Озода ўз уйининг пешайвонидан туриб шу манзарани кузатади. Қор учқунларининг ҳаракати унга баҳор пайтлари ўйноқи шабадада сочлари тўзиган қизларнинг ўзларини ҳар оҳангга солишларига ўхшаб кетади. Қарама-қарши уйларнинг пешайвонларида, қўшни пешайвонларда ҳам одамлар кириб-чиқиб янги йил тайёргарлигини кўриб юришибди.

Пастда, тепадан қараганда анча кичик кўринган ва гўё сузиб кетаётгандай туюлган машиналар бирин-кетин ўтиб боради. Янги йил киришига кўп қолмаган бўлса-да, кўчалар гавжум.

Озода ҳар доим янги йилни фақат стол атрофида ўтириб, қадаҳ уриштириб кутиб олинади, деб ўйларкан. Лекин, Янги йил кираётганда ҳам ҳаёт бир зум бўлса-да, тиниб турмаслигини энди тушунди.

Ҳаёт тиним билмайди, шошилгандан шошилади. Бир зум депсиндингми, бас, ортда қолаверасан. Ёки Озода ҳам ортда қолдимикан? Қачон депсинди экан у? Ахир у тенгилар аллақачон оилали, болачақали бўлишди. Дугонаси Адибанинг қизи бу йил мактабга боракан.

Ўшанда, 10-синфни битирганида, кетма-кет келган совчилар эшикларининг турмини бузай дейишганида «Йўқ, мен аввал ўқийман» деб туриб олганида депсинганмикан?

Ёки... Йўқ, йўқ... У ҳеч қачон депсингани йўқ. Ниҳоят, дил ороминг, якка-ягона қувончинг бўлган муҳаббатни ардоқлаб яшаш депсиниш бўлса?!

Ҳаёт нақадар тезкорлигини Озода айниқса шаҳарга келиб тушунди. Беш йил институтда ўқиди. Мана олти йилки, лойиҳа институтида ишлайди. Ўқиш пайти ҳам майли-ку, айниқса ишлаб юрган пайтларингда ҳаёт жуда тез ўтаркан. Объект кетидан объект. Энди биттасини топширса, кетидан иккинчиси тайёр бўлиб туради. Институтда ўқиб юрганида «Хўп, қурсам битта иморат қурарман, боринг иккита-учтасини қурарман, лекин ҳадеб қурилиш инженерига иш қаердан чиқаверар экан», деб ўйлаган пайтлари ҳам бўлган.

Энди ўша ўйлаганлари эсига тушса кулгиси қистайди. Нақадар содда экан-а!

Лекин, янги уйга кўчиб ўтганидан бери Озоданинг ишдан кейин уйга келган пайтларидаги дамлари жуда зерикарли, секин ўтадиган бўлиб қолди.

У кўпчиликка ўрганган эди. Катта оиланинг кичик фарзанди, ҳар нарсага ҳадди сиғиб, сўзи ўтадиган эркатойи эди. Шунинг учун ҳам шаҳарда қолиб ишлаш истагини амалга ошира олди.

Ўқиган, кейин ишлаган пайтларида турган жойи — дадасининг эски қадрдони Қобил амакининг ўғли Бедил билан бу борадаги суҳбатлари эса баҳсга айланиб кетган эди. Негаки, ўша қурилиш факультетини Озодадан икки йил аввал битириб, қишлоққа ишга кетган Бедил қизнинг бу орзусини сира тушуна олмас эди.

— Озодахон, янглишяпсиз, — дерди у, — ҳозирги қишлоқ сиз билган қишлоқ эмас. Сиз билмайсиз қишлоқни.

— Мен-а, — ҳайрон қоларди Озода, — қишлоқда туғилиб ўсган қиз-а, мен билмайманми?

— Билмайсиз, — деди Бедил, — ҳозир қишлоққа сизга ўхшаганлар жуда зарур.

Озода Бедил билан баҳслашар экан, «Барибир унинг гапига кириб қишлоққа қайтиб кетмайман-ку, нима қиламан олишиб» деб ўйлар, лекин баҳслашаверар эди. Бедил билан ўтадиган бундай онлар жозибаси ўзгача, унутилмас онлар эди...

Ўтган йили шундай Янги йил арафаси эди. Телевизор кўриб ўтирган Бедил бирдан ўрнидан туриб кетди.

— Озода, миямга бир фикр келиб қолди.

— Хўш?

— Қорбобога хат ёзамиз.

— Қизиқсиз-да, Бедил ака, баъзан ёш боланинг ўзисиз.

— Хўш, хатни қаерга юборасиз. «Ўрмонга; Қорбобога» деб ёзасизми?

— Айтаман-ку, сизда синчковлик етишмайди деб. Сал синчков бўлганингизда-ку, эҳ... Бу дунёда ҳамма нарсани билишга қизиқиш керак. Ахир бир марта яшаймиз. Қани, буёққа келинг.

Бедил Озоданинг девордаги календарь ёнига бошлаб борди. Календарнинг сўнгги варағигина қолган, у энди бу ерда бир кунлик меҳмон эди.

— Мана, ўқингчи.

Озода ўқиди:

— «Шимол мамлакати Финляндияда Қорбобонинг уйи бор. Бу уйнинг баландлиги 40 метр, шакли илдизни эслатади».

Озода Бедилга ўгирилди. Бедилдаги болаларча завқу шавқ унга ҳам ўтган эди.

— Қизиқ, келинг, ёзамиз. Ростдан жудаям қизиқ.

— Мен эса ёзиб қўйганман. Қани ўқинг-чи?

Озода Бедил ёзган хатни кулиб туриб ўқиди.

«Ҳурматли Қорбобо. Мен бир қизни севаман, лекин у ҳам мени севармикин. Бу борада менга қандай маслаҳат берасиз».

Озода Бедилга қараб қолди.

— Эй, шуям Қорбобога хат бўлди-ю, тузукроқ гап топа олмадингизми?

— Бундан зўр гап бор эканми? Ёшим ўттизга етибдики, бу масалани ўзим ҳал қила олмадим. Демак, ким билан-дир маслаҳатлашишим керак. Мен бу масалани дунёдаги энг покиза зот ҳал этишини истайман. Бу эса Қорбобо.

— Жуда соз, қани жўнатинг-чи, жавоб келармикан.

Лекин жавоб келмади. Озода анчагача Бедилнинг устидан кулиб юрди. Агар бугун бирга бўлганларида бу воқеа яна ҳазил-ҳузулга сабаб бўлар эди. Афсуски...

(Давоми 4-бетда).

Шу кунларда пойтахтимизнинг маданият саройлари ва уйларида, концерт залларида ўрнатилган Янги йил арчалари атрофида ўқувчи ва пионерларнинг ўйин-кулгилари давом этмоқда. Улар Қорбобо ва Қорқизнинг эртакларини тинглашмоқда, совға олишмоқда. Суратда: пойтахтимиздаги округ офицерлар уйида ўқувчиларнинг Қорбобо ва Қорқиз билан учрашуви. В. Молгачёв фотоси.

АБУ АЛИ ИБН СИНО

РУБОИЙЛАР

Бу даштни дил кезди гарчи кўп ҳориб,
Қилчалик билмади, қилни қирқ ёриб,
Енса ҳам кўнглимда мингларча қуёш,
Камолга етмадим — бўлмадим ориф!

* * *

Топмоғим мумкинми ўзликдан нишон?
Не учун кезаман оламда сарсон?
Ғарчи бахтим ёр бўлса яшайин хушвақт,
Йўқса кўз ёшимни тукайин нолон!

* * *

Қаро ер қаъридан то авжи Зуҳал,
Жамийки мушкулни эта олдим ҳал,
Ҳар қандай макрнинг кишанин ечдим,
Ечилмасдан қолди ва лекин ажал!

* * *

Жоҳиллик важидан икки-уч нодон,
Фаҳмлар ўзларин донои жаҳон.
Уларнинг сафида сен ҳам эшак бўл,
Йўқса, кофир дея қилурлар эълон!

Форсчадан Асқар ҚОСИМОВ таржимаси.

ЮБИЛЕЙ НАШРЛАРИ

ЎРТА аср шарқи фани тараққиётида алоҳида ўрин тутган аллома Абу Али ибн Сино туғилган куннинг минг йиллигига катта тайёргарлик ишлари бошланиб кетди. Тиббиёт оламининг етук намоёндаси сифатида йирик асарлар яратган буюк олимдан бизга бебаҳо мерос қолган.

Юбилейга тараддуд кўриш жараёнида энциклопедист олимнинг ана шу дурдона асарларидан бир нечтаси чоп қилинади. Ибн Сино ҳикматлари босилиб чиқади, унинг кўпқиррали илмий фаолияти ҳақида ҳикоя қилувчи тўпламлар тайёрланади. «Абу Али ибн Сино туғилганлигининг 1000 йиллигига» деб номланган тўплам юбилей совғаларидан бири бўлади.

Бу китоб авторлар коллективи томонидан босмага тайёрланди. Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг мухбир аъзолари М. Ҳайруллаев, У. Каримов, таниқли олим ва мутахассислардан Т. Визга, Б. Розенфельдлар қаламига мансуб бўлган илмий мақолалардан ташкил топган мазкур тўплам орқали китобхон машҳур аллома фаолиятининг қатор янги қирралари билан танишади.

Юбилей нашрлари мавзу доираси жиҳатидан ҳам, ўзининг мазмуни ва актуаллиги билан ҳам эътиборни ўзига тортади. Ўзбекистон ССР нашриёт, полиграфия ва китоб савдоси ишлари бўйича Давлат комитети томонидан Ўрта аср Шарқининг улуғ намоёндаси юбилейи муносабати билан тузилган тематик пландан ҳам буни яққол кўриш мумкин.

Ана шу босма ишлар 50 дан ортиқ китоб, рисола, плакат ва открикаларда ўз аксини топади. Буларнинг жами 800 босма лист ҳажмида бўлади. 700 минг нусхадан иборат бу нашрлар ўзбек, рус, қорақалпоқ, шунингдек чет тилларда босилиб чиқади.

Ибн Синонинг номини дунёга машҳур қилган, тиббиёт илмини ўзида мукаммал акс эттирган «Тиб қонунлари» эса рус ва ўзбек тилларида кўп нусхада чоп қилинади.

Машҳур шифокорнинг асарлари кўплаб тадқиқот объекти бўлиб қолди. Айниқса, хирургия, асаб касаллиги бўйича олиб борилган изланишларда ибн Синонинг бу соҳадаги қимматли фикрлари жуда қўл келди. Жумладан, В. Жумаевнинг «Абу Али ибн Синонинг хирургияси ва унинг тарихий аҳамияти» деган илмий иши китоб ҳолида босилади.

«Тиб қонунлари» ва бошқа асарларида олим асаб системаси бўйича доно фикрларни билдирган. Профессор Н. Мажидов ва бошқа олимлар ана шу жараён бўйича кузатишлар олиб боришди. Бу «Ибн Сино асарларида асаб системаси» деган китобда батафсил баён қилинади.

Илм-фаннинг буюк донишманди сиймоси сўз санъати намоёндалари илҳомига-илҳом қўшди. Ўзбекистон халқ шоири Уйғун эса ўзининг навбатдаги йирик асарини ибн Синога бағишлади.

Буюк олим юбилейи билан боғлиқ қатор тасвирлар ҳам яратилмоқда. Бунинг учун кўплаб график рассомлар жалб этилди. Аллома сурати туширилган рангли плакатлар чиқаришга киришилди. Шу билан бирга открикалар комплекти босмадан чиқади. Турли совға ва миниатюра буюмлари тақдим этилади.

Буюк алломанинг бой илмий ва ижодий мероси халқ мулки. Минг йиллик шонли юбилейи муносабати билан Ибн Синонинг ана шу дурдона асарларидан кўпи хонадонларга кириб боради.

А. АКБАРОВ.

ЯНГИ СПЕКТАКЛЬ

Драматург ва сатирик адиб Абдуқаҳҳор Иброҳимов ўзининг бир неча драматик асари ҳамда сатирик ҳикоялари билан кенг омманинг эътиборини тортди. Айниқса, унинг «Биринчи бўса» номли илк драмаси томошабинларда катта қизиқиш уйғотди. Драматургнинг янги ёзган «Мени айтди деманг» асарини таржимон Андрей Кучаев рус тилига таржима этди. Абу Райҳон Беруний номидаги Тошкент Давлат политехника институтининг «СТЭМП» халқ театри коллективи ана шу асар асосида яқинда спектакль тайёрлашди. Спектакль премьераси Ҳамза номидаги Ўзбек Давлат академик драма театрида бўлиб ўтди. Асарда масъулиятни ўз зиммасига олишдан чўчийдиган айрим шахслар фош этилади. Ёшларни сергак, идрокли ва виждонли бўлишга ундайди.

Бу янги спектаклни Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофоти лауреати, Тошкент қўғирчоқ театри бош режиссёри, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган санъат арбоби, халқ театрининг бадиий раҳбари И. Ёқубов саҳналаштирди. Асосий ролларни халқ театри қатнашчиларидан В. Вольфсон, О. Борисова, И. Бердичевский, М. Фельдман, С. Нурматов, В. Шур ва бошқалар ижро этмоқдалар.

КИТОБ ҲАҚИДА ЎЙЛАР

МУҲАББАТ ТАРОНАЛАРИ

Шеърият шайдолари, нафосат муҳлислари яна бир армуғон билан сийландилар. Ғафур Ғулом номидаги адабиёт ва санъат нашриёти икки шоира Муҳаббатхон Туробова билан Бибисора Отаеваларнинг **«ҚЎШ КАБУТАР»** номли баёз шаклидаги шеърий мажмуасини китобхонларга ҳавола этди. Қушнинг қўш қанотини эслатувчи икки қисмдан иборат мазкур тўплам, ички мустақил номларга эга бўлиб, «Таъзим»да Бибисоранинг, «Тошкент қуёши»да Муҳаббатхоннинг шеърлари қамраб олинган.

Бирлари Хоразмдан, бирлари пойтахт Тошкентда бўлишларига қарамай, бу бахтиёр ёш шоираларнинг шеърларини бир умум сарлавҳа остида, бирликда чоп этилишига нима сабаб бўлди экан? — дейилганда, икковларининг ҳам ижодда ёш эканликлари, икковларининг ҳам мавзу кўлами туташ ва яқинлиги, икковларининг ҳам ҳаётда мураббий, оилада болапарвар мунис она бўлганликларини эслатиб, жавоб қайтарсак адашмасмиз. Чиндан ҳам шеърият бўстонига ўз нав ниҳолини экиб, унинг яшнаб-гуллайдиган эртасига ишонтирган икки ёш шоирамизнинг ягона китобини бир сўз билан айтганда меҳр чашмаси, ёки она меҳри мисралари десак мантиққа зид бўлмайди.

Шу нарсани унутмаслик керакки, «Қўш кабутар»да авторлар биографияси жиҳатдан қандайдир муштараклик, ўхшашлик сезилса-да, таъкидланса-да, улар ижодий маҳорат, ўз овози, ўз дастхатига эгаликлари билан бир бирларидан ажраладилар.

Ғунча қалбим қат-қатидан
Қалқиб чиққан қўшиғим.
Шодлигимдан олмос нурдек
Балқиб чиққан қўшиғим...
Мен баридан тутай деган
Орзуларим, ўйларим —
Кунлар каби учқур қанот
Қоқиб чиққан қўшиғим.

Нақадар равон, ўйноқи, оҳангдор, қўшиқмоҳанд мисралар! Бу шеър халқ фольклоридаги «Бойчечак» қўшиғи шеъри шаклида, ўша бўғин-ўлчовда ёзилганлиги учун ҳам юрак торингизни чертиб ўтади, ғурурланиш гирдобига тортиб олади. Содда ва бадиий образли ва оҳангли!.. Муҳаббатхоннинг «Тошкент қуёши»даги 31 та шеъри ана шундай турли-туман бўғинли сатрларда, техникавий андозаларда, тасвирнинг барча бўёқларидан фойдаланиб образ яратишда эришилган қувончли якунлардир.

Завқ билан ўқилган шеърлардан кейин кўнгилда эзгу ҳислар мавжланади, азиз одамларга нисбатан қандайдир меҳру-оқибат, қадр қиммат кўрсатиш бурчи китобхонни ўйлатиб қўяди, хотирангда, кўнглингда, тафаккурингда эзгулик шуъласи, қатрага инган қуёшдек сингади.

Демоқчиманки, шоира биринчи шеърлар мажмуаси «Кумуш томчилар»дан кейин ўзи танлаган ижодий тематикасига содиқ қолганини ҳис қиламиз. Чиндан ҳам баёз шаклида чиққан иккинчи китоби «Тошкент қуёши»да ҳам Ватан, она ва фарзанд, муҳаббат ҳамда табиатга шайдолик темаси ва мотивлари янги-янги қирраларда кўринган, янги тасвирий воситалар топилган. халқчил, ёркин образлар чизилган, ўйноқи, мазмундор қофиялар ва радифлар кашф этилган.

Муҳаббатхон улкан муҳаббат темасини «Ватан», «Тошкент қуёши», «Олтин балдоқ», «Номаълум солдатга» сарлавҳали шеърларида, ўз овози билан баён этади. Бошқа ижодкорларнинг фикр бойлигидан кўчирмайди, ишлатилган қофияларга ўрин бермайди. Шу ерда «Олтин балдоқ» шеърини эслаб ўтиш ўринлидир:

Шабнам қўнар саҳар чоғ
Гул юзига ҳол бўлиб.
Қиз тақар олтин балдоқ
Айни ҳуснга тўлиб.
Бўйга етган қиз мисол
Гўзалсан Ўзбекистон,
Бахт, саодат, ҳур иқбол...
Мангу ёр бўлган макон
Қуёш — олтин балдоғинг
Чеҳрангга тарайди нур...

Бу шеърда шоира диёримизни бўйга етган гўзал қизга ўхшатиш билан бирга қуёшни — Ўзбекистоннинг олтин балдоғига қиёслаши шоиранинг образ яратишдаги бир кашфиётидир. Ватан шаънига айтилган барча шеърларни шундай юрак қатламидан ўтган мукаммал, образли қуйилмалар дея олмаймиз. Тўпламда зўрма-зўраки келтирилган, гражданлик пафосини ёркин бадиий бўёқлар билан тасвирламай баландпарвоз сатрлар билан ифода этилганлигидан ранжиймиз. Масалан, «Ватан» шеърида олти бор «ватан», олти бор «сен» деб таъкидланса-да, шоира ватан жамолини унинг салобатини, хуллас юрт образини кўз олдимизда тўла гавдалантиришдан ожиз қолади. Умумий, мавҳумий, деталсиз баёнчилик шеър сайқалига путур етказган.

Шоиранинг бадиий пухта ишланиб, сайқаллашиб бораётган мавзулари ичида Она ва фарзанд ҳамда муҳаббат ва табиатга шайдолик борасида анчагина «бир парча патир оламга татир» қабилидаги ижодий муваффақиятларини кўриб қувонасан: «Тўрт боланинг ўртасида дирижёрга ўхшайман, йиғиси-ю, кулгусига бирдек жўрга ўхшайман», — деб оналик меҳрини ҳазил аралаш айтган шоира фарзанд бурчи ва садоқати ҳақида ҳам, оналикнинг шарафи ва заҳмати, ғурури ва сурури ҳақида ҳам эсда қоладиган сатрлар яратган:

Тиниқликни у чашма зилол
Мусаффолик сирини осмон,
Нур тарашни тунлари хилол
Ўрганганми, Сиздан онажон?
Табиат тантилик илмини,
Шаббодалар ҳам шивирини,
Чумоли тинмаслик тилини,
Ўрганганми Сиздан, онажон?

Кўринишда жуда содда бу сатрлар ҳаётий деталлари билан таъсирли ва шоиранинг ўзига хос топилмаларидир. Таъкидлаш ва сўраш йўли билан Она сиймосини улуғлашга интилиш ишонарли ўхшатишлар, муболағалар топиш — диққатга сазовор.

Шоира она меҳри, онанинг буюк инсонлик фазилатини бир рассомдай чизиш учун оригинал деталлар қидиради ва шеър оқибатида залворли хулосалар чиқаради. Масалан, «Ипак кўрпа қопларди она» шеърида тўй тараддуди жуда ҳаётий тасвирланган, онанинг қизи учун бахт ва олтин тахт тилаши, саховати ўз ифодасини топган.

Тўпламда Тошкентда номаълум солдатга ёдгорлик ўрнатилиши муносабати билан ёзилган шеър ҳам бор. Шоира она меҳри нақадар улуғлигини, бизнинг ватанда номсиз, ота-онасиз солдат йўқлигини жозибали ифодалайди:

...Сен асли Ватаннинг содиқ ўғлони,
Ватанни чинакам севолган инсон.
Коммунист юраги, ақли, виждони,
Онги билан жангга кирган қаҳрамон.
Сен асло эмассан номаълум солдат,
Бир она авайлаб ўстирган ўғил,
Онаман, биламан она ҳамма вақт—
Болага меҳрини бахш этар буткул.

Бу шеърда она образи шоиранинг ўз тасвир бўёқлари билан ҳаёлда қолади, ундаги инсонпарварлик, интернационаллик туйғулари инсонда фахрланиш уйғотади.

Китобда кўз илғаган кичик қусурларни умумлаштириб эслатиб ўтиш фойдадан ҳоли эмас. Бу аввало баъзи сўзларни ўз маъносида ишлатабилмасликда, баъзан шеър техникаси қоидаларига тўла риоя қилмасликда, айниқса жўн қофияларни ишлатишда, вазн сакталикларига йўл қўйишда кўриниб қолади.

Шак-шубҳасиз, Муҳаббатхон Туробова ўзбек шеъриятигулшанида ўз йўлини топаётган шоира эканлигини босилиб чиққан ушбу китоби тасдиқлаб турибди. Шоира ўз шеърларини қуш каби учмоғини истайди. Бу орзуга изланиш, қунт ва маҳорат чашмаларидан баҳраманд бўлиш билан эришилади.

Ёнғин МИРЗО.

ҚОР

Капалак сингари тўзиб ҳар томон,
Янги йил кечаси қорлар ёғди хўп.
Ерларга поёндоз ёйиб бермон,
Тонгда болаларни шодлантирди кўп.
Бутун олам оппоқ қорга қопланиб,
Ўзгача тус олган, ҳамма ёқ кўркам.
Дарахтлар шоҳида қорлар товланиб,
Ажиб манзаралар касб этган бу дам.
Ҳали из тушмаган қорлар ялтирар,
Ерду денгизимга боқиб тўймайман.
Оппоқ пахтазорни менга эслатар,
Қишда ҳам деҳқоним мадҳин куймайман.

Камола РАҲИМОВА.

Болгар драматурги Д. Пенев асари асосида тайёрланган телевизион спектаклда инсоний бурч масалалари ўз ифодасини топган. Тошкент телевидение студияси ана шу асар асосида спектакль тайёрлади. Суратда: (чапдан) Ўзбекистон ССР халқ артисти Ё. Аҳмедов, постановкачи-режиссёр Ғ. Убайдуллаев ва артист Ё. Саъдиевлар репитиция пайтида.

А. Рисқиев фотоси, (ЎзТАГ).

ЭЗГУ ХИЗМАТ ДЕБ

Балиқлар мудрайди музнинг тагида,
Танҳо от ўйнатиб бўрон изғийди.
Тўкилган данаклар кузнинг тагида,
Қишнинг оғушида ётиб мизғийди.
Ўзича бир эзгу хизматни ўйлаб,
Бўрон титкилайди тупроқни мустар.
Қийналар, тиришар, увиллар ойлаб,
У ҳам данакларни ундирмоқ истар.
Билмаски, унмоқдек олий ҳуқуқни,
У поймол этади қаҳри кўпирса,
Билмаски, данаклар ёқтирмас дўқни,
Баттарроқ музлатар совуқ пўписа!..
Бўрон бўронлигин барибир қилди,
Суқиб найзаларин роса излади.
Топди... нафасидан данак ёрилди,
Бўрон ўз ишидан ўзи бўзлади.
Аслида, данак лаб очмоғи учун,
Керакли ҳарорат — бир нафас эди.
О, унга бўроннинг қудрати нечун!
Баҳор шабадаси бўлса бас эди.

ОЧИҚ ТУРАР ДЕРАЗАМ

Ой думалаб юрган чоғларда
Боғлар — сокин, ойдин бир ғазал.
Шунинг учун доим боғларга
Очиқ турар менинг деразам.
Ҳайдаб хонам сукутин ҳар дам,
Ҳисларимга солади ларза,
Шунинг учун ёмғирларга ҳам
Очиқ турар менинг деразам.
Шаддод қиздай уриб қаҳқаҳа,
Кириб келар мастона тарзда:
Шунинг учун тонгга ҳам ҳар гал,
Очиқ турар менинг деразам.
Хушбўй-хушбўй ажиб ҳидларга
Хонамни — кўнглимни тўлғазар, —
Шунинг учун шабадаларга
Очиқ турар менинг деразам.
Боғми, тонгми, ёмғирми, ойми...
Умрим менинг барига фарзанд.
Табиатга шу боис доим
Очиқ турар менинг деразам.

Сулаймон РАҲМОН.

НУР МЕҲРИ

Эшигим чертиб кимдир,
Ўз меҳрига чорлайди:
Хонамга кир, чертмай кир
Хонамда нур порлайди.
Нур учун курашганлар,
Руҳи бунда яшайди.
Нурга бағрин очганлар,
Она ерга ўхшайди.
Нурга бошин қўйганлар,
Билармикин қайғуни.
Бахтидан тоғ уйганлар,
Тун бағрида изғирми?
Ер юзин нур қуюни,
Чулғасин деб куйганлар.
Кезиб юрар тун бўйи,
Тунда тунни қувганлар.

* * *

Чироқ сари талпиниб,
Ўзин урар парвона,
Қаноти ўтда куйиб,
Нурдан бўлар мастона.
Мен-ку башар фарзанди,
Кунга боқиб мардона —
Юрагим нур яратган,
Одамларга парвона.

Абдулҳай НОСИРОВ.

НИГОҲ ЭТСАНГ

Қора тунлар чароғондир, қамар сиймо нигоҳ этсанг,
Ҳаётим ҳур, фаровондир, бўлиб ҳамроҳ нигоҳ этсанг.
Чавандоз қўлларинг рулда, момиқ оқ толалар йўлда,
Чаноқлар очилар гулдай, кулиб зебо нигоҳ этсанг.
Далам кўрки жамолисан, чеварлар баркамолисан,
Нетар ошиққа толе сан бўлиб барно нигоҳ этсанг.
Кетолмай пахтазоримдан, кутарман ҳар саҳар тонгда,
Келиб ёр эртароқ элдан, менга танҳо нигоҳ этсанг.
Бўлай орзунгга дўст-ҳамдам, камолинг мадҳ этиб жондан,
Зиёдга бир умр дилдан бўлиб ошно нигоҳ этсанг.

Зиёд КОМИЛОВ.

СССР спорт матбуоти федерацияси ҳар йилги анъанага кўра йилнинг энг яхши спортчиларини аниқлади. 1978 йил лауреатлари сафидан қуйидаги спортчилар жой олишди. (чапдан, биринчи суратда) А. Карпов, Б. Михайлов, Ю. Богданова, Е. Мухина, В. Сальников, Н. Андрианов, М. Чибурданидзе, В. Яшченко, В. Бардаускене ва Ю. Варданян.

ТАСС фотохроникаси.

Спорт

ДАСТЛАБКИ ЧЕМПИОНЛАР

Хоккей бўйича СССР ёшлар терма командаси совет спортчилари ўртасида янги йилда биринчи бўлиб жаҳон чемпионлари деган унвонга эга бўлишди. Улар Швецияда ўтказилган биринчиликда ғолиб келдилар. Мусобақанинг сўнгги кунида Швеция—СССР командалари ўртасидаги учрашув чемпионни аниқлаб бериши лозим эди. Бу учрашув 7:5 ҳисобида совет хоккейчилари фойдасига ҳал бўлди. Финляндия командасини 6:5 ҳисобида мағлубиятга учратган Чехословакия командаси иккинчи бўлди. Швеция хоккейчилари учинчи ўринда қолдилар.

ФУТБОЛЧИЛАР МАШҚЛАРНИ БОШЛАШДИ

Мамлакат чемпионати олий лигасида қатнашадиган бир қатор командалар янги мавсумга тайёргарликни бошлаб юбордилар. Жумладан «Пахтакор» футболчилари ҳам чемпионатга тараддудни кун сайин қизитмоқдалар. Команда составида деярли ўзгариш бўлгани йўқ. Футболчиларимизга бу мавсум ҳам А. Кочетков, Я. Аранович ҳамда И. Тазетдиновлар устозлик қилишади. «Пахтакор» дастлабки ўқув машғулотларини ўз базаси «Қибрай» стадионида ўтказмоқда.

Янги мавсумга тараддуд эндигина бошланди-ю, янгиликлар эса анчагина. Жумладан «Динамо»нинг етакчи ўйинчиларидан Онищенко, Решко, Фоменко ва СССР терма командасининг собиқ капитани Коньковлар футбол билан ҳайрлашишга қарор қилишди. Айрим командаларда эса раҳбарлар ўзгарди. Жумладан Москванинг «Торпедо» командасига бу мавсум ўтган йили «Шахтёр»га устозлик қилган В. Сальков бошчилик қилади. «Шахтёр»ни эса В. Носов бошқаради. И. Беца «Арарат» командасини қабул қилди. Хизмат кўрсатган спорт мастери Игорь Нетто бу йил Бокунинг «Нефтчи» командасига бошчилик қилади. Марказий Армия спорт клуби футболчилари эса мавсумга Украинада хизмат кўрсатган тренер С. Шапошников раҳбарлигида тайёргарлик кўришмоқда.

АДАБИЁТЛАР ДЎСТЛИГИ

Пойтахтимиздаги «Дружба» китоб магазини коллективи қардош социалистик мамлакатлар билан адабиётлар айрибошлашда кўп иш қилмоқда. Шу мақсадда бу ерда адабиётлар дўстлигига бағишланган кечалар, декадалар тез-тез ўтказиб турилади.

Германия Демократик Республикасининг Ўзбекистондаги китоб декадасига ҳам пухта тайёргарлик кўрилди. Қардошлик байрамига айланган бу маданий тадбир муносабати билан Германия Демократик Республикасидаги Лейпциг нашриётида янги чоп қилинган асарлар Тошкентга олиб келинди.

Янги йилда ҳам бу яхши анъана давом этади. Республикамиз китобхонлари Болгария, Румыния, Вьетнам, Чехословакия ва Польша адабиётлари билан танишиш имконига эга бўладилар. Шу мақсадда «Ташкнига» дирекцияси билан мазкур мамлакатлар нашриётлари ўртасида шартнома тузилди.

КАТТА ЭКСПОЗИЦИЯ

Серқуёш республикамизда катта ижодий маҳорат кўрсатган мўйқалам усталари орасида таниқли рассом А. В. Николаев ҳам бор эди. У 1920 йилда Воронеждан Самарқандга келади. Унинг бундан кейинги жўшқин фаолияти республикамиз билан узвий боғланди.

Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган санъат арбоби ўз асарларини Уста Мўмин тахаллуси билан ҳам эълон қилган. Унинг 150 дан ортиқ расми, график асари ҳозир Ўзбекистон ССР Давлат санъат музейида сақланади.

Музей ходимлари ана шу картиналар асосида яқинда катта экспозиция ташкил қилишди. Бу кўчма кўргазма экспонатларини янада бойитиш учун экспозиция Москвага юборилди.

ЭРТАКДАЙ БИР ТУН

(Боши учинчи бетда).

Ҳаммасига ёзда бўлиб ўтган бир воқеа сабаб бўлди.

Аслида Озодага бу уйни беришганига бир неча йил бўлди. Лекин унга кўчиб ўтишига Бедилнинг ойиси Нозима опа рози бўлмади. Умри ёлғиз ўғил билан ўтаётган, доимо қизи бўлишини орзу қилиб юрадиган бу аёл Озодага жуда ўрганиб қолган, унга ўз қизидек меҳр қўйган эди. Шунинг учун Озода унга квартира берганларини айтганида жуда хафа бўлиб кетди. Касал бўлиб ётиб қолай деди. Кейин Озодага аталган орзуларини яшириб ўтирмади.

— Тақдир менга қиз ўстиришни насиб этмади. Лекин сенинг бизникида туриб ўқиганинг, яна шу ерда ишлашга қолганингда энди ниятимга етар эканман, деб ўйлаган эдим...

Озода ҳам бу меҳрибон, оқ кўнгил аёлни жуда яхши кўриб қолган эди. Унинг нолишларига чидай олмади. Кўчишни кейинга сурди.

Лекин ўша ёз оқшомидаги суҳбатдан кейин бу уйда ортиқ тура олмади.

Овқатдан кейин, чой ичиб ўтиришар эди. Нозима опа Бедилга гинахонлик қилди.

— Токай шундай сўппайиб ўтирамиз, болам. Бундай, олдимда набираларим ўйнаб юрадиган кунга ҳам етармиканман.

— Албатта етасиз. Лекин, ойижон, шошилманг. Сабр қилсангиз ширин-ширин набираларингиз албатта бўлади, — деди Бедил.

— Доим шундай, ҳазил билан қутуласан, болам, — ўкинди она. — Лекин умр ўтяпти. Аввал сени уйлантирсам, кейин Озодахонни узатсам дейман, мен ҳам ҳаммага ўхшаб, келинлик, куёвлик бўлсам.

Озоданинг қулоғига суҳбатнинг давоми кирмади.

Орадан сал ўтмай Озода «Агар кўчиб ўтмасам, уйни олиб қўйишаркан» деган баҳона билан бу хонадонни тарк этди.

Мана ҳозир улар ҳам янги йил кутишаётгандир. Нозима опанинг ҳар янги йилда норин қиладиган одати бор эди. Аввалги йиллари ҳам Озода янги йилни уйида, ота-онаси, ака-укалари билан кутиш учун қишлоққа кетмоқчи бўлганида «Йўқ, бирга кутамиз, мени ёлғиз ташлаб кетасанми?» деб олиб қоларди. Озода уйига хат ёзиб, янги йил билан табриклар эди-ю, кейинги дам олиш куни бориб, кўриб келарди. Бу гал ҳам ўша одати бўйича откритка ёзиб юборди-ю, ўзи шаҳарда қолди. Институтда ҳам иши кўпайиб кетди. Навбатдаги турар жой лойиҳасини зудлик билан тугатиш зарур эди.

Бугун ҳам Нозима опа норин қилгандир. Қобил амаки тўғраётгандир. Бедил-чи? Бедил нима қилаётган экан? Ҳар йили у ҳам «Бу оилавий байрам» деб янги йилни уйда кутарди. Бу йил қаерда кутаётган экан? Дарвоқе, эрталаб Нозима опа телефон қилган эди.

— Янги йилни қаерда кутасан?

— Уйда.

— Қанақа уйда?

— Шу, ўзимнинг уйимда.

Нозима опанинг жаҳли чиқди.

— Тентаклик қилма. Бизникига кел. Бедил ҳам келиб қолади. Ҳар йилгидек бирга кутамиз. Вақтлироқ кел, менга қарашиб ҳам юборасан, хўпми?

— Хўп.

Лекин соат ўн бўлай деяпти ҳамки, Озода шу ерда, уйида. Гўё бир нарсани кутгандай, бу ердан кўнгил узиб кетолмаяпти.

Озода пешайвонда тураверив совуқ қотди. Кўзларини бир зум юмиб турди. Иягини пальтосининг қундуз ёқасига аста силади.

— Ҳар ҳолда бориш керак, — ўйлади у ва ичкари кирди.

Шу он эшик қўнғироғининг овози эшитилди. Озода югуриб бориб эшикни очди.

— Салом, — остонада Бедил турарди.

— Салом, — деди уни кўриб қувониб кетган Озода. Қачон келдингиз?

— Ҳозир, уйга келдиму, кейин бу ёққа югурдим.

— Намунча?

— Телеграмма олдим.

— Телеграмма? Кимдан?

— Қорбободан.

Озода шўх кулиб юборди.

— Ҳалиям унутмадингизми? Қорбобо ҳам сизга ўхшаган эринмаган экан-да.

— Ишонмайсизми, мана.

Бедилнинг қўлида чиндан ҳам телеграмма турарди.

Озода уни олиб ўқиди.

«Шу янги йил оқшоми кўнглингиз маликаси бўлмиш қизга дил розингизни изҳор этинг. Ишонтириб айтаманки, у рад этмайди. Сизга бахт тилайман. «Санта-Клаус».

— Санта Клаус? Ким у?

— Бу финча Қорбобо дегани.

Озода телеграммадан кўзини олиб, Бедилга қаради.

— Буни қаранг-а. Ахир жавоб келибди-да. Энди фақат Қорбобонинг тилагини адо этиш қолибди.

Бедил Озодага кўзларидан умид учқунлари чақнаб қараб турарди. У илгарилари Озодани «Зода қиз» деб ҳазиллашарди. Ҳозир уни яна шундай атаб сўзлади.

— Шуни бажо этгани келдим-да, Зода қиз!

Шоира ЮСУПОВА.

Удмуртия АССР. Ижевск автомобиль заводининг бош конструктор бўлимида енгил автомобилнинг янги модели ишлаб чиқилмоқда. У ҳозирги «ИЖ-2125 машинасидан ҳажмининг кичиклиги, вазнининг енгиллиги, салонининг кенглиги, ёнилғини кам сарфлаши билан фарқ қилади. Машинанинг дастлабки тажриба нусхалари тайёрланди. Айрим узел ва агрегатлар синовдан ўтаяпти. Суратда: янги автомобилнинг ишчи модели.

Е. Загуляев фотоси. (ТАСС фотохроникаси).

МЕТОДИК ҚЎЛЛАНМА

Улуғ ва қудратли рус тилини ўқитишда республикамиз мактабларида бой тажриба тўпланди. Илғор ўқитувчиларнинг иш усуллари ва методларини жойларда ёйиш бўйича ҳам қатор тадбирлар белгиланди.

Академик Т. Н. Қори-Ниёзов номидаги Ўзбекистон Педагогика фанлари илмий-текшириш институти методист олимлари томонидан тайёрланган янги тўпламда ана шу материаллар кенг ёритилди. Ўзбек мактабларида рус адабиётини ўқитишни янада яхшилашга доир методик маслаҳатлар ҳам диққатга сазовор.

Шунингдек, ўқувчилар билан рус тили ва адабиёти предмети бўйича мустақил машғулотлар олиб бориш масаласи ҳам тўпламда ўз ифодасини топди.

КАШАНДАЛИК—ЁМОН ИЛЛАТ

«Курорт — шаҳар Сочи чекмайдиганларни олқишлайди!». Аэропорт билан Қора денгиз соҳилидаги машҳур саломатлик масканини туташтирувчи шоссе бошига ана шундай сўзлар ёзилган катта транспарант осиб қўйилган.

Навбатдаги меҳнат отпускамни ўтказиш учун бораётиб, транспарантдаги сўзларга кўзим тушди-ю, ўзимни ноқулай ҳис этдим. Чунки, мен ҳам кашандалар тоифасиданман. Бир пачка сигарет бир кунга аранг етади. Пансионатга кираверишда яна бир огоҳлантирувчи шиор кўзга ташланади: «Соғликқа завол бўлманг — чекишни ташланг!».

Ана шу бир жуфтгина мисолнинг ўзидан яққол кўриниб турибдики, сўнгги пайтларда мамлакатимизда чекишга қарши кураш кампанияси оммавий тус олиб кетди. Ёмон оқибатларга олиб келувчи бу одатнинг зарари хусусида матбуот орқали чиқишлардан эндиликда амалий ишга ҳам ўтилаётир.

Врачлар ва бошқа билимдон мутахассисларнинг фикрига кўра, бу мураккаб проблемани фақат аниқ мақсад сари қаратилган умумдавлат миқёсида кампания ўтказиш йўли билан ҳал қилиш мумкин. Жамоатчиликка таянган бу кампания, энг аввало, ўсиб келаётган ёш авлод орасида никотинга қарши тарғиботни кучайтириш ёрдамида ўтказилади.

Чекишга қарши курашда кучларни бирлаштириш учун идоралараро махсус комиссия тузилиб, составига 12 та министрлик ва идораларнинг, шу жумладан соғлиқни сақлаш, маданият, маориф, савдо муассасаларининг вакиллари киритилган.

Муаммонинг жиддийлигини тушуниш қийин эмас. Суринкали чекиш киши соғлигига путур етказибгина қолмай, катта иқтисодий зарар ҳам келтиради. Мана, оддий бир мисол: мамлакатда меҳнат ресурслари етишмагани ҳолда, ҳаддан ташқари кўп чекиш оқибатида касалга чалиниш ҳам оз эмас.

САЛОМАТЛИК — ТУМАН БОЙЛИК

Ёки ишлаб чиқариш жараёнларида чекиш учун ажратиладиган танаффуслар жамланса, жуда кўп қимматли вақт беҳуда ўтаётганини кўрамиз. Ҳолбуки, шундай аҳвол бутун мамлакат бўйлаб ҳар бир иш соатидан энг самарали фойдаланиш учун қизғин кураш бораётган бир пайтда содир бўлаётир.

Бизнинг мамлакатимизда кашандаликка қарши ташвиқот ишлари, айниқса сўнгги вақтларда кучайтирилгани барчага аён.

Аммо, шуни ҳам унутмаслик кераки, савдо тармоқларига ҳар йили 400 миллиард сигарет ва папирос етказиб берилади. Бунинг устига, чекишга қарши курашда ҳали жуда кўп чалачулпалик, дудмолликка йўл қўйилаётир. Масалан, сигаретани истаган газета киоскаларида ҳам сотиб олиш мумкин. Ҳолбуки, уларни фақат тамаки маҳсулотлари учун мўлжалланган махсус магазинларда сотиш керак. Агар шундай магазинлар пештоқига «Ҳамон чекишни давом эттираётганлар учун» деб ёзиб қўйилса, ёмон бўлмасди.

Медицина муассасалари ва мактабларда чекишни таъқиқлаш номигагина эканлиги, чунки шифокор ва ўқитувчиларнинг ўзлари кашанда эканликлари ҳақида ҳам жуда кўп ёзилаётир.

Хуллас, ҳал этилиши лозим бўлган муаммолар оз эмас.

Тўғри, кашанда бўла туриб шу мавзуда ваъзхонлик қилиш мен учун эриш туюлади. Аммо, шундай бўлсада, Сочидаги магазинларнинг биридаги плакат менга кучли таъсир қилди. Унда тамакининг, соғлиққа зараридан ташқари, ҳар бир кашанда ҳаёти давомида тамаки кайфи учун 5 минг сўмдан кўпроқ пул сарфлаши ҳам уқдириб ўтилган. Охирида эса шундай ҳақли савол турибди: «Шунча пулни оқилона сарфлаш яхши эмасми?».

Анатолий РОЗАНОВ,
АПН мухбири.

Редактор
А. ИСМОИЛОВ.

Реклама ва эълонлар

ДИҚҚАТ! ДИҚҚАТ!

ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КИНОФИЛЬМЛАР ПРОКАТИ КОНТОРАСИ

КИНО ҚУРИЛМАЛАРИ РАҲБАРЛАРИ БИЛАН ҲАМКОРЛИКДА МАКТАБ ЎҚУВЧИЛАРИНИНГ ҚИШКИ КАНИКУЛ КУНЛАРИДА 1979 ЙИЛ 10 ЯНВАРГАЧА

БОЛАЛАР ФИЛЬМЛАРИ ҲАФТАЛИГИНИ ЎТКАЗАДИ

«ШИША МАРЖОНЛАР»

Фильмда ўсмир дунёқарашининг шаклланиши, кишининг руҳий камолотига ёрдам бериш, кўмаклашиш, сирли руҳий шодлик билан уйғунлашуви ҳақида ҳикоя қилинади.

«МЕНИ СЕВИШИНГНИ АИТ»

Бу фильм катта ёшдаги мактаб ўқувчиларига бағишланган.

Бу воқеа ёз куни денгиз соҳилида содир бўлади. Юқори синф ўқувчилари Самир ва Сабиналар бу ерда ўз мактаб каникулларини ўтказадилар. Ўсмирларни дастлабки софдил романтик ҳиссиёт бир-бирига боғлайди.

«ЁНИМГА ЎТИР, МИША!»

Фильм 7 ёшли Мишканинг урушга қадар бўлган ва Ленинград қамали вақтидаги ҳаёти ҳақидаги ҳикоя қилинади.

«МУЙЛОВЛИ ЭНАГА»

Бу фильм ёш йигит Кешага бағишланган бўлиб, у институтга ўқишга кираолмайди ва қисқа вақт ичида ўз ҳунарини бир неча бор ўзгартиради. Пироварди у болалар боғчасига «тунги энага» бўлиб ишга жойлашади.

«ТРЯСОГУЗКА АРМИЯСИ ЯНА ЖАНГДА»

«Трясогузка армияси» фильми ёш қаҳрамонларнинг граждалар уруши фронтларидаги саргузаштлари ҳақидаги ҳикояни давом эттиради.

«КИЧИК СЕРЖАНТ»

Фильм фашист босқинчиларига қарши биргаликда кураш олиб борган совет ва чехословак халқлари дўстлигига бағишланган.

«ҚОРА СЕҲРГАР СОВҒАСИ»

Бу фильм адолатнинг адолатсизлик билан кураши ҳақида ҳикоя қилади.

Азиз болалар! Сизларни кинотеатр ва область клублари экранларида намойиш этилаётган бу ажойиб ва қизиқарли фильмлар намойишига таклиф қиламиз.

Телевидение

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

9.00 — Вақт. 9.40 — Гимнастика. 10.00 — Ўсмирлар ижоди. 10.30 — Ота-оналар, Сизлар учун. 11.00 — В. Гридин чалади. 11.15 — Кўплаб сифатли товарлар етказиб берайлик. 11.45 — Оламда нима гап? 12.00 — Тонгги почта. 12.30 — «Советлар ва ҳаёт». 13.10 — «Спортлото» тиражи. 13.15 — Здоровье. 14.00 — Музикали абонемент. 14.35 — Ташаббус. 15.25 — «Ленинград диксиленди» ансамбли чалади. 15.50 — Мўъжизасиз мўъжизалар. 16.55 — «Скиппи» кўп серияли бадиий фильм. 9, 10, 11-сериялар. 18.10 — Ҳужжатли фильмлар. 19.00 — Ғариблар. Моссовет номли академик театри фильм-спектакли. 21.30 — Вақт. 22.05 — А. Пугачева театри. Фильм-концерт. 22.50 — Ҳужжатли фильм. 23.05 — Янгиликлар.

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

10.00 — Янгиликлар. 10.10 — Торларимиз сири. Фильм-концерт. 11.15 — Ўзбекистон спорти. 11.45 — Кинопублицист экрани. 12.45 — Микельанжело, шоир, рассом, граждании. 13.15 — Кўча ҳаракати хавфсизлиги учун. 13.45 — Янги йил совғаси. Бадиий фильм. 14.10 — Ота-оналар учун консультация. 17.35 — Мультфильмлар. 17.45 — Концерт. 18.15 — Ёшлик. 18.45 — Ахборот. 19.00 — Жаҳон бир ҳафта ичида. 19.20 — Романтика телевизион театри. В. Александров. «Сенга насиҳатим». 1-қисм. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист Гулсара Ёқубова концерти. 21.30 — Вақт. 22.05 — «Сенга насиҳатим» телевизион театрининг 2-қисми. 23.10 — Валентина Толкунова куйлайди. Фильм-концерт.

ТОЖИКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

17.00 — Душанба кўрсатувлари.

Театр

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 6/I да **Афсоналар водийсида** (12.00). **Дилором** (19.00), 7/I да **Этик кийган мушук** (12.00), **Оламнинг яратилиши** (19.00).

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 6/Iда **Ганг дарёсининг қизи** (11.00, 15.00), 7/I да **Ғариблар** (11.00), **Олтин девор** (15.00), **Кўрмайин босдим тиконни** (19.30).

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 6/I да **Тошкентнинг нозанин маликаси** (18.30), 7/I да **Кулги кечаси.**

Цирк

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — **«ЦИРКДА АРЧА»** Янги йил томошалари (10, 13, 16, 19.30).

Ўзбекистон Давлат филармонияси

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА

6 январь соат 15.00 ва 19.00 да

ЛИРИК ХОНАНДАЛАР ВА РАҚҚОСАЛАР ДАВРАСИ

ҚАТНАШАДИЛАР:

Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар

Ҳолисхон ҚОДИРОВА

ЮНУС ТЎРАЕВ.

МИРЗА ТОИРОВ

Карфагенда бўлиб ўтган VIII Жаҳон фестивалининг лауреати

Мавлуда ОЙНАҚУЛОВА

Бутуниттифоқ эстрада артистлари конкурсининг лауреати

КАРИМА УЗОҚОВА

Республика созанда-ижрочилар конкурсининг лауреати

ТОҲИР СОБИРОВ

СОЛИСТЛАР: Хадича **АЛИМАРДОНОВА**, Комилжон **ИБРОҲИМОВ**, Ғуломжон **ДАДАХОНОВ**, Нодира **АҲМЕДОВА**, Дилбар **АБУЛЛАЕВА**, Райҳон **АБДУЛЛАЕВА**, Лола **ОҚИЛОВА**, Саттор **ИСЛОМОВ** (оригинал жанри).

ЧОЛҒУ АСБОБЛАРИ АНСАМБЛИ

Музика раҳбари — Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист Салоҳиддин **ТУХТАСИНОВ.**

Программани — Светлана **ТАГИРОВА** олиб боради.

Билетлар концерт зали кассасида соат 14.00 дан сотилади.

БИЗНИНГ АДРЕС 700000, ГСП, Тошкент, ЛЕНИН проспекти, 41

Редактор ўринбосарлари — 335885, 325747, 337916, 325748; масъул секретарь 334808, 325353; секретариат — 325750 БЎЛИМЛАР: оммавий ишлар ва хатлар — 334048; партия турмуши — 325778; пропаганда — 325645; саноат, капитал қурилиш ва транспорт — 325749; қишлоқ хўжалиги — 325647; маданият — 325558; адабиёт ва санъат — 325767; совет қурилиши — 325553; ахборот, спорт ва ҳарбий ватанпарварлик — 325733; рассом — 325645; фотомухбир — 325894.